

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

**AJALOOSÜNDMUSTE REPRESENTATSIOON
EESTI MEEDIAS 2009. a MÄRTSIKUU
PÄEVALEHTEDE ANALÜÜSI PÕHJAL**

Bakalaureusetöö (4AP)

Autor: Berit-Bärbel Rebane
Juhendaja: Anu Pallas, MA

Tartu
2009

SISUKORD

Sissejuhatus.....	4
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD.....	6
1.1 Põhimõisted.....	6
1.2 Aja kaardistamine.....	8
2. UURIMISKÜSIMUSED JA METOODIKA.....	12
2.1 Uurimisülesanded.....	12
2.2 Uurimisküsimused.....	12
2.3 Metoodika.....	12
2.3.1 Analüüsiühik.....	13
2.4 Valim.....	13
2.5 Kontentanalüüsi kategooriad.....	14
2.5.1 Valikukriteeriumid.....	15
3. TULEMUSED.....	16
3.1 Kvalitatiivne sisuanalüüs.....	16
3.1.1 Ajalugu.....	16
3.1.2 Aeg ja ajastu.....	17
3.1.3 Uudiskünnis.....	19
3.1.4 Ruum.....	21
3.1.5 Allikad.....	22
3.1.6 Kõnelejad.....	23
3.1.7 Žanr.....	23
3.1.8 Ideoloogia.....	24
3.2 Ajalehtede erinevused.....	25
3.2.1 Õhtuleht.....	25
3.2.2 Eesti Päevaleht.....	25
3.2.3 Postimees.....	26
3.3 Millest oleneb ajalooliste teemade kajastamine.....	27

3.4 Kollektiivse trauma konstrueerimine.....	28
3.5 „Mäed ja orud“ ühe kuu lõikes.....	29
3.5.1 Nädalapäevade kaupa Postimehe näitel.....	30
4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON.....	34
4.1 Vastused uurimisküsimustele.....	34
4.2 Diskussioon.....	35
4.3 Meetodi kriitika.....	36
KOKKUVÕTE.....	37
SUMMARY.....	38
KASUTATUD KIRJANDUS.....	39
LISAD.....	40
Lisa 1 – Kodeerimisjuhend.....	40
Lisa 2 – Artiklites avaldunud perioodid.....	42
Lisa 3 – Ajaline jaotus sajandite kaupa.....	43
Lisa 4 – Eesti Naise juubel.....	44
Lisa 5 – Usaldusreitingud.....	46
Lisa 6 – Ajakirjandusvabadus.....	49
Lisa 7 – Intervjuu ajakirjanikuga.....	50
Lisa 8 – „Unustatud“ tähtpäevad.....	52
Lisa 9 – Märtsi tähtpäevad.....	53
Lisa 10 – Kodeerimistabelid.....	54

SISSEJUHATUS

Ajalugu on kõikide jaoks erinev, nii oma sündmuste kui ka tähenduse poolest. Ajalugu võib vaadata nii distsipliinina, uurimisvaldkonnana kui ka personaalse narratiivina – aja loona. Olenemata definitsioonist, tõlgendatakse minevikku olevikus olemasolevate vahendite abil.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on sisuanalüüsi kaudu kaardistada mineviku konstrueerimine eestikeelsetes päevalehtedes märtsikuu põhjal. Olen valinud vaadeldavateks väljaanneteks Eesti Päevalehe, Postimehe ja Õhtulehe ning perioodiks 2009. aasta märtsikuu. Vaatluse all on ainult paber kandjal ilmunud numbrid.

Märts ei ole juhuslikult valitud kuu, vaid eristub eelnevatest ja järgnevatest eripalgeliste sündmuste ja tähtpäevade poolest. Esimesse kevadkuusse jäävad eestlaste ajaloos toimunud tragöödiad – küüditamine, Tallinna (ja ka mitme teise linna) pommitamine. Lisaks leinameeleolule mahub märtsikuuks ka emakeelepäev, naistepäev ning kevade algus.

Meedias kajastatavad teemad ei teki väljas pool süsteemi, vaid on seotud kontekstiga, ühiskonnaga, mille valvekoeraametit ajakirjandus täidab. Meedia on ühiskonna peegel, mis kajastab seda, mida peetakse vajalikuks, mida soovitakse teada saada või teistega jagada. Üheks ajakirjanduse ilmingutest on tähtpäevadele pühendatud ajakirjandus – *anniversary journalism*, mis eripäraks on traagilise mineviku meelespidamine ning meeldetuletamine. Nimetagem seda kollektiivse trauma konstrueerimiseks.

Kollektiivse trauma konstrueerimisel on olulisel kohal ümmargused aastapäevad. Just 2009. aasta märtsis täitus märtsiküüditamisest 60 aastat. Oma bakalaureusetöös analüüsin selle sündmuse mõju meediapildile ning selle vahekorda teiste oluliste tähtpäevadega. Lisaks uurin, kuidas jaguneb nende sündmuste, tähtpäevade osakaal ning kuidas kajastavad neid erinevad päevalehed. Käesolev töö on üks osa kultuuriuuringu projektist, mis käsitleb tähtpäeva-ajakirjandust. Töö kuulub projekti “Kultuurikommunikatsiooni kompleksus ja kultuuriuurimise metodoloogilised väljakutsed” alla.

Töö jaguneb neljaks peatükiks. **Esimeses** peatükis on välja toodud teoreetilised ja empiirilised lähtekohad, millest töös lähtutud on, samuti olulisemate mõistete definitsioonid. **Teine** peatükk annab ülevaate kasutatud metoodikast ja valimi koostamise põhimõtetest. **Kolmandas** peatükis on keskendunud tulemuste esitamisele, ning **neljas** peatükk sisaldab järeldusi ja diskussiooni.

1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

Selles peatükis toon välja kasutatavate mõistete kitsama tähenduse antud töö võtmes. Definitsioonid on teemakohased, lähtuvad tööst ning on vajalikud selleks, et tekst oleks üheselt mõistetav. Lisaks kirjeldan ajatunnetamise viise, mida on kaardistanud Eviatar Zerubavel ja mille taustal püüdsin käesoleva töö raames tabada tekstides hetke, kus toimub silla ehitamine minevikku.

1.1 Põhimõisted

Ajalugu – eile on küll möödas, kuid ei ole veel ajalugu. Antud töös olen minevikuks lugenud käsitlusi alates esimesest aastapäevast.

Anniversary journalism – ajakirjanduse liik, mis on seotud (tähtsate) ajaloosündmuste meenutamiselega. Erinevalt tavalisest ajakirjandusest, mis keskendub sellele, mis toimub praegu, süüvib *anniversary journalism* (nimetagem seda eesti keeles tähtpäeva-ajakirjanduseks) sündmustesse, mis toimusid aastaid tagasi.

Arvamuslugu – autor väljendab oma arvamust ja annab hinnanguid, nagu tema õigeks peab.

Commemorate – komemoratsioon, laiem mõiste kui tähistamine: ühiselt mäletamine, mälestamine (*Nähtusega seostub ka commemorabilia* – esemed, mis on loodud selleks, et austada ja hoida mälestust kuulsast inimesest või sündmusest.)

Commemorative journalism – “tähistav ajakirjandus” – tekstid, mis konstrueerivad minevikku, lähtudes tähtpäevadest ja taastekitavad kogukondade identiteeti

Feature – olemuslugu

Ideoloogia – vaadete ja ideede süsteem. Kogum mõtteid, plaane, väärtusi, hoiakuid jne. Kodeerimisel on arvesse läinud sel juhul, kui ajalehetekstis on minevikku suunatud

hinnanguid.

Kodeerimine – andmete viimine arvulisele kujule. Tekstiosadele kodeerimisel antakse teatud kategooriatele kokkuleppelised (numbrilised) väärtused. Näiteks antud töös tähistab peateemat number 1, kõrvalteemat 2 ja tausta 3. Selline teguviis hõlbustab suuremahulise tekstimaterjali analüüsimist, muudab selle süstemaatiliseks ning kergemini jälgitavaks.

Laiendatud uudis – teemale lähenetakse mitme nurga alt.

Representatsioon – taasesitamine. Antud juhul minevikus toimunud sündmustest uuesti kõnelemine. Kokkuleppeliselt arvestasin juhtumeid, mille toimumisest oli möödunud vähemalt aasta. Seega omandab sündmuse järelkaja ajaloolise mõõtme esimesel aastapäeval. Esmast sündmuse järelkaja, mis mahub aasta sisse, käesolevas töös ei arvestatud.

Rutiinne tähtpäev – on kalendrisse märgitud riiklikult või laiemalt tähistatav märkimisväärselt oluline päev, mis omab tähendust meie riigi ja rahva ajaloos. Rutiinsus seisneb selles, et peetakse meeles igal aastal.

Tähtpäev – käesolevas töös peetakse silmas organisatsiooni või üksikisiku jaoks olulisi momente. Suurejoonelisemalt tähistatakse eelkõige viie ning nulliga lõppevaid aastapäevi (sünnipäevad, sünni-, pulma- ning surma-aastapäevad).

Uudiskünnis – artikli ilmumise ajend. Antud töö juures on väga olulisteks põhjusteks isikust, tähtpäevast või rutiinsest tähtpäevast kõnelemine. Uudiskünnise ületamise põhjuseid võib olla mitu. Ajalugu representeerides on levinud põhjusteks prominentsus ning ajaline ja kohaline lähedus.

1. 2 Aja kaardistamisest

Mineviku ja tähtpäevade kajastamist Eesti ajakirjanduses varem uuritud pole. Antud töö on osake Tartu Ülikooli kultuuriuuringute projektist, mis hõlmab ka teisi meediakanaleid ja erinevaid ajavahemikke. Ideaalis suudetakse selle raames kaardistada 2009. aasta valitud kuud ja teatud sammuga (nt kümne aasta kaupa) tagasi minnes tabada muutusi. Projekti juhivad Halliki Harro-Loit ja Ene Kõresaar.

Mujal maailmas on tähtpäevaajakirjanduse uuringutega jõutud mõnevõrra üllatavate järeldusteni. Ameerikas on leitud, et inimeste reaalne mälu sulandub kokku ajalehtedes ja televisioonis nähtuga. Seetõttu on meedia roll mälestuste konstrueerimisel vastutusrikas ja suur. Kõneaine ja mälupiltide loomise ehk *agenda-setting*’u ja *memory-making*’u abil on võimalik müüa ajalugu ning teha sellest tulus kõrvaläri.

Just sellest räägibki Carolin Kitch artiklis "Selling the Authentic Past". Kitch on uurinud *New York Times*’i aastapäevade ning juubelite erinumbreid, jälginud nende müümise eripärasid ja reklaamis antavaid lubadusi. Erilehed lähevad hästi kaubaks, kuna inimesed on neid sündmusi kord juba läbi elanud. Nüüd antakse neile võimalus neid uuesti koguda, arhiveerida ja säilitada - "omada ajaloolist hetke" (Kitch 2007:25).

Sündmustele, mis toimusid tunduvalt varem, lisatakse sõnum, mis lubab kogeda "Sa olid seal" tunnet ning aitab mõista vanemaid põlvkondi (Kitch 2007:26). Ka meil on uuesti välja antud esimesi numbreid. Näiteks on uuesti trükitud Eesti Ekspressi ja Eesti Naise (80. sünnipäeva puhul) esimene number (vt **Lisa 4**). Nii *Times*’i, Eesti Naise kui ka Eesti Ekspressi erinumbrid on välja antud kolleksioneerimise eesmärgil. Tänu tänapäeva tehnikale võimaldatakse inimestel ületada aja piir ning „kogeda“ minevikku nii, nagu seda said teha põlvkonnad, kelle jaoks see oli olevik.

Ajaloo pidev taasesitamine ning meeldetuletamine võib luua võltsmälu. Üheks mõjuvõimsaks kanaliks on näiteks fotod. Varasemate uurimuste läbi on leitud, et ajaloolised pildid müüvad mustvalgena paremini, sest inimesed kogesid neid nii läbi mustvalge teleka: „Selliste piltide mõju ning ligitõmbavus on suurem, kui need on

mustvalged, mitte sellepärast, et Beatles oleks olnud must ja valge, vaid telekas“ (*"The appeal of such a picture is greater if it is black and white, not because The Beatles were black and white but because television was."*) (Kitch 2007:34)

Laialdaselt on uuritud Vietnami sõja mõju inimese psüühikale (näiteks Myra MacPhersoni raamatus „Long Time Passing: Vietnam and the Haunted Generation“). Uueks mõjutajaks on meedia, mis “ei ole nõus unustama” minevikus toimunud õudusi. Seetõttu on sõjakoleeduste mõju uurimused liikunud meediauuringute suunas, et hinnata kogetud sündmuste järgset mälpiltide loomist meedia abil. "Mõned Vietnami veteranid ütlevad, et on unustanud, kust mõned nende mälestused on tulnud - kogesid nad neid ise, nägid fotodelt või Hollywoodi filmidest" (Macdonald 2006: 3).

Lisaks Vietnami sõja mälestustele ning mõjule on laialdaselt uuritud ka holokausti. Mõlemad sündmused on jätkuvalt traumeerivad ning nende mõju on ka praegu märkimisväärne. Mõlemast jäi maha emotsionaalselt ja vaimselt sandistatud põlvkond (Gertrude Stein vermis nähtuse jaoks mõiste „*Lost generation*“ - kadunud põlvkond).

Tänastel sündmustel on oma ajalooline põhjus, mida ei saa ignoreerida. Jätkuvus seob mineviku tänasega (Zerubavel 2003:38), samas võivad ilmned katkestused (ibid:83) – minevik, millest ei räägita või räägitakse teisiti, ilmse sooviga möödunud muuta. See oleneb mälu organiseerimise viisidest ning üks mälu organiseerija on meie igapäevaelus kindlasti meedia, sh trükiajakirjandus.

Mäletamisviisid ei ole objektiivsed, sest inimesed mäletavad erinevalt. Grupi mälestuste omandamine ja seeläbi grupi kollektiivse minevikuga identifitseerumine on osastahes sotsiaalse identiteedi omandamisest ning grupiliikmete grupi minevikuga tutvustamine on suurim osa kogukondade tegevusest liikmete assimileerimisel. (Zerubavel 2003:4-5)

Sotsiaalne keskkond ei mõjuta üksnes mälestuse sisu, vaid ka mäletamise aega. Mäletamine pole kaugeltki spontaanne tegevus, vaid seda kujundavad sotsiaalsed mäletamisharjumused (need annavad ette, mis on mäletamist väärt, mis mitte ja kuidas on

õige asju mäletada). (Zerubavel 2003:5)

Eviatar Zerubavel on sama teema raames uurinud mäletamise protsesse raamatus “Time Maps” (2003). Ta on kaardistanud erinevaid mäletamise ja ajatunnetamise viise ning jaganud need seitsmeks:

- **Progress** – nn arengu- või edulood: kultuuri areng primitiivsest rafineerituks. Samuti kuulub selle alla „ajalehepoisist miljonäriks“ lugu.
- **Langus** - minevikku suunatud nostalgia, möödunud aegade romantiseerimine, nn viimsepäevalood, keskendumine mandumisele.
- **Siksak ajas** – lugu tõusudest ja mõõnadest. Dramaatilised (ja ootamatud) suunamuutused, pöördepunktid. Siia kuuluvad ka paranemislood. Pöördepunktide tõlgendatakse väga erinevalt (nt Ida-Euroopa kommunismiaegsed mälestused). Progressi-, languse- ja siksak-lood on ühesuunalised, näitavad omavahel seotud üksteisest tulenevaid sündmustejadasid.
- **Redelid ja puud** – multilineaarsed lood, mis otseselt ei tulene üksteisest. Evolutsionism (paralleelsed arenguharud). Kultuuris: traditsiooniliste ja industriaalsete kultuuride eksisteerimine samaaegselt üksteise kõrval.
- **Tsirkulaarne ajatunnetus** – tsükliline vaade ajaloole. See ajatunnetusviis võis maailmas olla varem sama levinud kui lineaarne praegu. Lineaarne ajatunnetus on olnud valdav ainult viimased paar tuhat aasta. Korduvad tsüklid põhjustavad erinevate perioodide ja isikute segi ajamist ning kokku sulatamist. Nt mälestamispäeva aluseks oleva konkreetse sündmuse teisega segiajamine, äravahetamine.
- **Mäed ja orud** – ajaloolised narratiivid varieeruvad „tiheduse“ poolest. Ajad erinevad ajaloosündmuste hulga ning tiheduse poolest. Vahelduvad sündmusterohked ja –vaesed ajad. On isegi sajandeid, kus just kui ei juhtunudki midagi (lk 27 - „dark“ age). Mnemooniline tihedus näitab, kui intensiivselt mingeid ajastuid mäletatakse. Võrdsed ajavahemikud võivad sotsiaalses mõttes olla ebavõrdsed. Tähtpäevad ning nende olulisus on ühiskonnas kollektiivselt määratud. Mälutraditsioonis on „tühjad“ aastad ja „täidetud“ aastad. Zerubavel leidis 191 kalendrit analüüsid, et sotsiaalne

minevik keskendub üldjuhul kahe keskme ümber: kaugel minevik ja viimased 200 aastat. Kalendrite analüüs näitas, et rühmade kollektiivses mälus on väga pikad ajalooajalooperioodid täiesti „puudu“.

- **Legaato** ja **stakaato** – kaks peamist viisi, kuidas vaadelda aja kulgemist minevikunarratiivi sees: *legaato* ehk sujuv, pidev ajavoolamine, üks periood muutub järkjärgult järgmiseks, ja *stakaato* ehk ajalooajalooperioode vaadeldakse eraldiseisvate üksustena. Darwinistlik sujuv arengulugu on *legaato*-narratiiv, *stakaato*-narratiiv on eraldiasetsevatest lõikudest koosnev arengulugu, mil tasakaaluperioodid vahelduvad kiire arengu perioodidega. Nt bioloogias liigid asustavad erinevaid nišše, kuid „puudevatel lülidel“ pole selles narratiivis kohta. Kõik jutustusviisid on omased mingile kindlale mälu traditsioonile. *Legaato*-narratiivid sobivad ajaloolise järjepidevuse esitamiseks, *stakaato*-narratiive kasutatakse ajaloolistest katkestustest jutustamisel. Kui inimesed organiseerivad oma mõtteis-meeltes minevikku, kasutavad nad mõlemat viisi.

(Zerubavel 2003:11-36).

Minevik on integreeritud olevikuidentiteeti(desse). See seletab ka seda, miks liiga järsud muutused võivad põhjustada identiteedikriise (Zerubavel 2003:85).

Zerubaveli poolt välja pakutud ajalootunnetustest sobib antud tööga kõige paremini „mäed ja orud“. „Tähistav ajakirjandus“ ja tähtpäeva-ajakirjandus kajastavad ja mälestavad sündmusi paratamatult selektiivselt. Absoluutselt kõikide sündmuste, nähtuste ja tähtpäevade korrapärasest meeldetuletamisest oleks naiivne nõuda. „Mäed ja orud“ loob pildi perioodidest, mida mäletatakse ning nendest, mida peetakse „tühjaks“. Mida ei mäleta, seda pole olnud...

2. UURIMISKÜSIMUSED JA METOODIKA

Selles peatükis konkretiseerin uurimisobjekti, andes sellele ülesandeid ning esitades küsimusi. Lisaks tutvustan enda poolt valitud meetodit, valimit ning sisuanalüüsi kategooriaid.

2.1 Uurimisülesanded

Uurimisülesanneteks on tuua välja ajaloole viitavad artiklid päevalehtede märtsikuu numbritest ning kaardistada need vastavalt kodeerimistabelile, et neid oleks võimalik ka edaspidi üles leida, kontrollida ja taasesitada. Kitsamaks ülesandeks uurida, palju toodab kalender uudisväärtust.

2.2 Uurimisküsimused

Käesoleva töö eesmärk on leida vastused järgmistele uurimisküsimustele:

1. Missugused märtsikuu tähtpäevad on nii olulised, et neid mainitakse päevalehtedes ?
2. Kuidas neist räägitakse, kes räägivad?
3. Millised erinevused esinevad päevalehtede vahel?
4. Millistele perioodidele ajaloost rääkides viidatakse?
5. Mitmes uudises on kalendrisündmus peateemaks?
6. Kuidas avaldub märtsi kollektiivne trauma?

2.3 Metoodika

Töös kasutatav kodeerimisjuhend on valminud koostöös kultuuriteooriate ajakirjanduse uurimisgrupiga (Halliki Harro-Loit, Ene Kõresaar, Anu Pallas, Valeria Jakobson jt). Lisaks antud tööle leiab kodeerimisjuhend kasutust laiemas meediauuringus, mis vaatleb Eesti meediat *anniversary journalism*'i võtmes.

Bakalaureusetöö põhiosaks oleva kvantitatiivse uurimuse tööriistaks ja meetodiks olen valinud kontentanalüüsi. Kontentanalüüs on süstemaatiline, üldistav ning kvantitatiivne ning sobib seetõttu väga hästi suurte tekstihulkade esmaseks analüüsiks ja

kaardistamiseks. Oluline on kategooria piisavalt ulatuslik määratlemine ning kokkulepitud tähistest kinnipidamine terve töö ulatuses.

Kontentanalüüs on kõige esimene, kõige olulisem ja endiselt kõige laialdasemalt kasutatav uurimismeetod. See võeti kasutusele möödunud sajandi esimestel kümnenditel. Kontentanalüüsi peetakse sarnaselt küsitlusele usaldusväärseks (korratavaks) ja uurijast sõltumatuks. See meetod annab statistilise tulemuse, mis kehtib märksa laiemal meediarealaalsuse kohta kui vaadeldud tekstikogum. Seda kasutatakse erinevatel eesmärkil, kuid eelkõige meedia sisu võrdlemiseks teatud tunnuste esinemissagedusega sotsiaalses reaalsuses.(McQuail 2000: 293).

Kontentanalüüs on:

1. kvantitatiivne
2. fragmentaarne
3. süstemaatiline
4. üldistav, ekstensiivne
5. ilmne (manifestene) tähendusteobjektiivne

(McQuail 2000: 296 - kiil 13.6)

Eesmärgiks on kaardistada erinevate kategooriate esinemissagedus märtsikuu lõikes ning võrrelda omavahel päevalehti. Peamisteks vaadeldavateks žanriteks on uudislugu (lühiauudis, laiendatud uudis), arvamus (repliik, juhtkiri, arvustus, kolumn, kommentaar). ning intervjuu. Publistlikest žanritest sobituvad ajaloo temaga kõige paremini *feature* (olemuslugu), portreelugu, nekroloog, juubelilugu jms.

2.3.1 Analüüsiühik

Antud töö kontentanalüüsis on analüüsiühikuks üks artikkel (tekst koos pealkirjade, alapealkirjade ja pildiallkirjadega). Analüüsiühikuid ehk artikleid on kokku 139.

2.4 Valim

Valim moodustusid kolme suurima päevalehe – Eesti Päevalehe, Postimehe ja Õhtulehe märtsikuus paber kandjal ilmunud artiklid, milles on mainitud ajalugu, aastaarve,

sündmusi, tähtpäevi, tehtud võrdlusi ning tagasivaateid ajaloole viidates. Märtsis oli 31 päeva, neist 5 pühapäeva. Vaadeldavad lehed ilmuvad kuuel päeval nädalas esmaspäevast laupäevani. Kokku ilmus sellel perioodil 78 lehte (26 Eesti Päevaleht, 26 Postimeest ning 26 Õhtulehte). Tingimustele vastavaid artikleid leidis neist 61. Lehtede läbilugemisel ning artiklite kodeerimisel moodustus 139 analüüsiühikut.

2.5 Kontentanalüüsi kategooriad

Valitud artiklitel olen eristanud ajalugu järgnevalt: (1) - peateema, (2) - kõrvalteema, (3)- taust. Perioodi, ajastu küsimus on lahtine selleks, et ajaloo avaldumist mitte liialt piirata ning võtta arvesse ka selliseid ajavahemikke, mis on sõnadega määratletud. Kõige levinumaks perioodiks, mida väljendatakse sõnadega on nõukogude aeg, ENSV.

Uudiskünnise ületamise peamisteks põhjusteks on: (1) fiksatsioon - film, näidend, raamat, (2) monumendid, (3) tähtpäevad (anniversary journalism), (3.1) rutiinsed tähtpäevad, (5) isik, (6) organisatsioon, (7) sündmus, (8) avaldus või väide. Nende kategooriate alla mitte mahtuvad põhjused on lahterdatud „muu“ (4) alla. Põhjuseid võib olla korraga mitu, näiteks kombinatsioon isikust ja tähtpäevast, isikust ning raamatust.

Aeg vajab ka ruumi. Seetõttu on neljandaks kategooriaks „ruum“. Kodeerimistabelis anutud liigitused ja kokkuleppeline tähis: koht (0), linn (1), Eesti (2), Venemaa (3), Euroopa (4), USA (5), muu maailm (6).

Allikate all olen mõelnud artiklis kasutatud materjale, erinevaid infokandjad, spetsialiste-eksperte. Kodeerimise käigus eristasin järgnevaid allikaid: dokumendid (1), ajaloolane (2), muu ekspert (3), osaline, pealtnägija (4), arhiiv (5), eesti ajakirjandus (6), muu ajakirjandus (7), viitamata allikas (8), muu (9).

Kõnelejatena olen välja toonud ajakirjaniku (1), eksperdi (2), poliitiku (3), osaleja (4) ja muu (5). Žanritena eristan lühiuudist (1), laiendatud uudist (2), olemuslugu (3), intervjuud või dialoogi (4) ja monoloogi/arvamust (5).

Ajaloole tuginemise või viitamise neutraalsus/ kallutatus on viimaseks minu poolt uuritavaks kategooriaks. Ideoloogia või hinnangu olemasolu on tähistatud kodeerimisel (1)-ga, ideoloogia või hinnangu puudumine (2)-ga.

2.5.1 Valikukriteeriumid

Artiklite valikul lähtusin kodeerimisjuhendi kategooriatest. Välja jäid artiklid, mis vastasid neist ainult ühele-kahele. Näiteks üksikud õhku visatud numbrid ajaloost. Tööst jäid välja ka ainult kaasajale viitavad artiklid ning sünnipäevalaste nimekirjad.

Sünnipäevalaste rubriik Õhtulehes annab liiga vähe informatsiooni selleks, et seda oleks saanud antud kodeerimisjuhendi järgi analüüsida. Postimehes ilmuv rubriik „Postimees ajast aega“ jäi sisse, sest andis piisavalt palju vastuseid. Õhtulehe rubriik „Aastad ajaloos“ ühest küljest jätab paljudele küsimustele vastamata kuid samas pakub korraga suure hulga fakte. „Postimees ajast aega“ viitab tagasi samal kuupäeval, kuid miitmeid aastaid tagasi samas lehes ilmunud artiklitele, „Aastad ajaloos“ annab aga nimekirja samal päeval toimunud sündmustest samal viisil nagu Wikipedia kuupäevadele pühendatud artiklid.

Enamik analüüsitavatest artiklitest paiknesid rubriikides Arvamus, Eesti või Kultuur. Sportlaste tulemused eelmistel aastatel, viitamine võistlustele ja huumorinurk Juurikas jäid välja seetõttu, et nende loodud ajatelg on pikitud liiga spetsiifiliste sündmustega ning hõlmab kitsa rühma ajaloolist maailmapilti. Kui märtsi jooksul oleks ilmunud juubelilugu sportlasest, oleks see saanud valimisse.

3. TULEMUSED

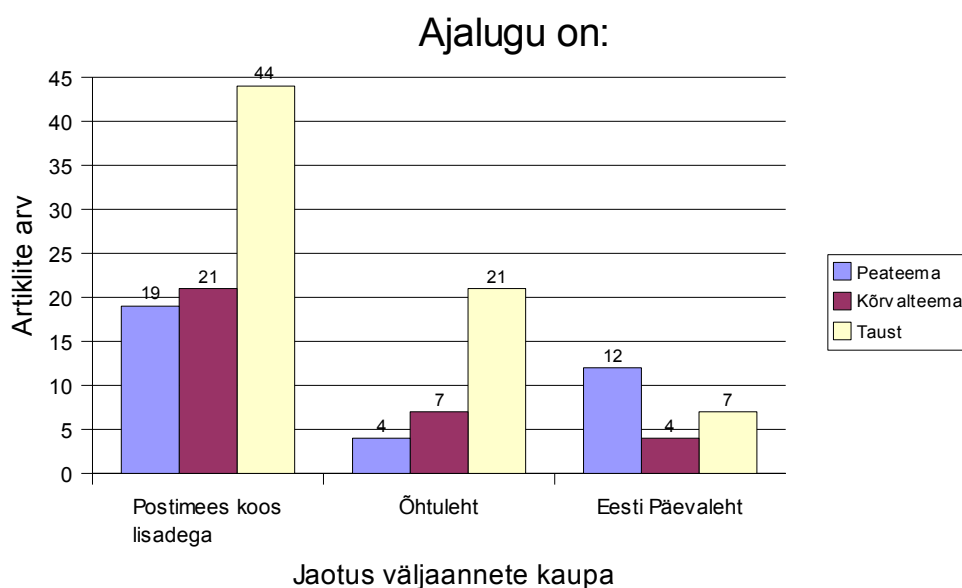
3.1 Kvantitatiivne sisuanalüüs

Selles peatükis toon välja kontentanalüüsi tulemused. Esiteks kategooriate kaupa, teiseks päevalehtede erinevused ning võimalikud põhjendused, miks pilt on just täpselt selline nagu ta on.

Kokku kodeerisin 139 artiklit 2009. aasta märtsikuu kolmest üleriigilisest päevalehest. Artiklid jagunesid väljaannete vahel järgnevalt: Postimees 84 (PM põhiosa 34), Õhtuleht 32 ja Eesti Päevaleht 23. Tulemused on esitatud kodeerimistabeli põhitunnuste lõikes. Kodeerimisjuhend on töö lõpus **Lisa 1**-s.

3.1.1 Ajalugu

Ajalugu on antud töö võtmesõnaks ja kodeerimistabeli esimeseks analüüsitavaks kategooriaks. Ajalugu oli peateemaks 35 artiklis, kõrvalteemaks 32 artiklis ning taustaks 72 artiklis. Postimeest on vaadatud koos kõikide lisadega (Tartu Postimees, Arter, arvamus kultuur, rubriik "Postimees ajast aega"). Joonisel nr 1 on ajaloo roll artiklites väljaannete kaupa.

Joonis 1. Ajaloo käsitus väljaannete lõikes.

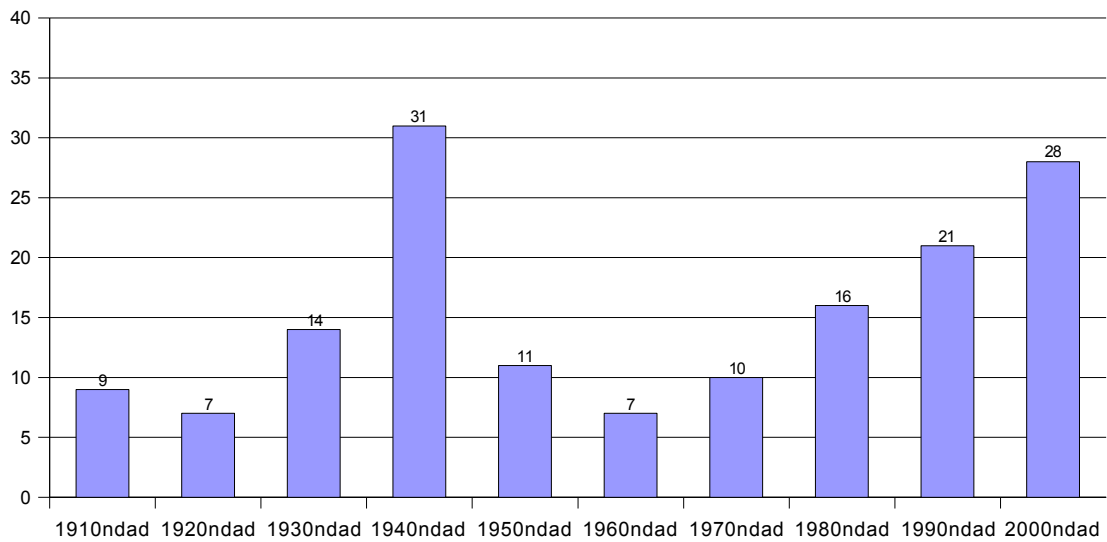
Ajalugu käsitleti artiklites üsna võrdselt nii kõrval- kui ka peateemana. Ajaloo kasutamine taustana on suur seetõttu, et olen selle alla lahterdanud rubriigi "Postimees ajast aega". Samad numbrid, võttes arvesse ainult Postimehe põhiosa oleksid: Peateemana - 21 artiklit, kõrvalteemana - 23 ja taustana - 45.

3.1.2 Aeg ja ajastu

Kõige rohkem mainiti artiklites 1990ndaid (21 korda), 1940ndaid (20 korda) ja 1980ndaid (16 korda). Veidike vähem, kuid siiski üllatavalt palju leidsid kajastust 1930ndad (14 korda), 1950ndad (11 korda) ning 1949. aasta (11 korda). 1910ndatest aastatest kirjutati 12 korral, 1970ndatest 10 korral, Nõukogude aega (NL, ENSV, stagnaaeg) meenutati 10 korral. Perioodina märkisin 20. sajandi ja 1910ndad aastad 9 korral. Veidike vähem – 7 mainimist, said 1920ndad ja 1960ndad.

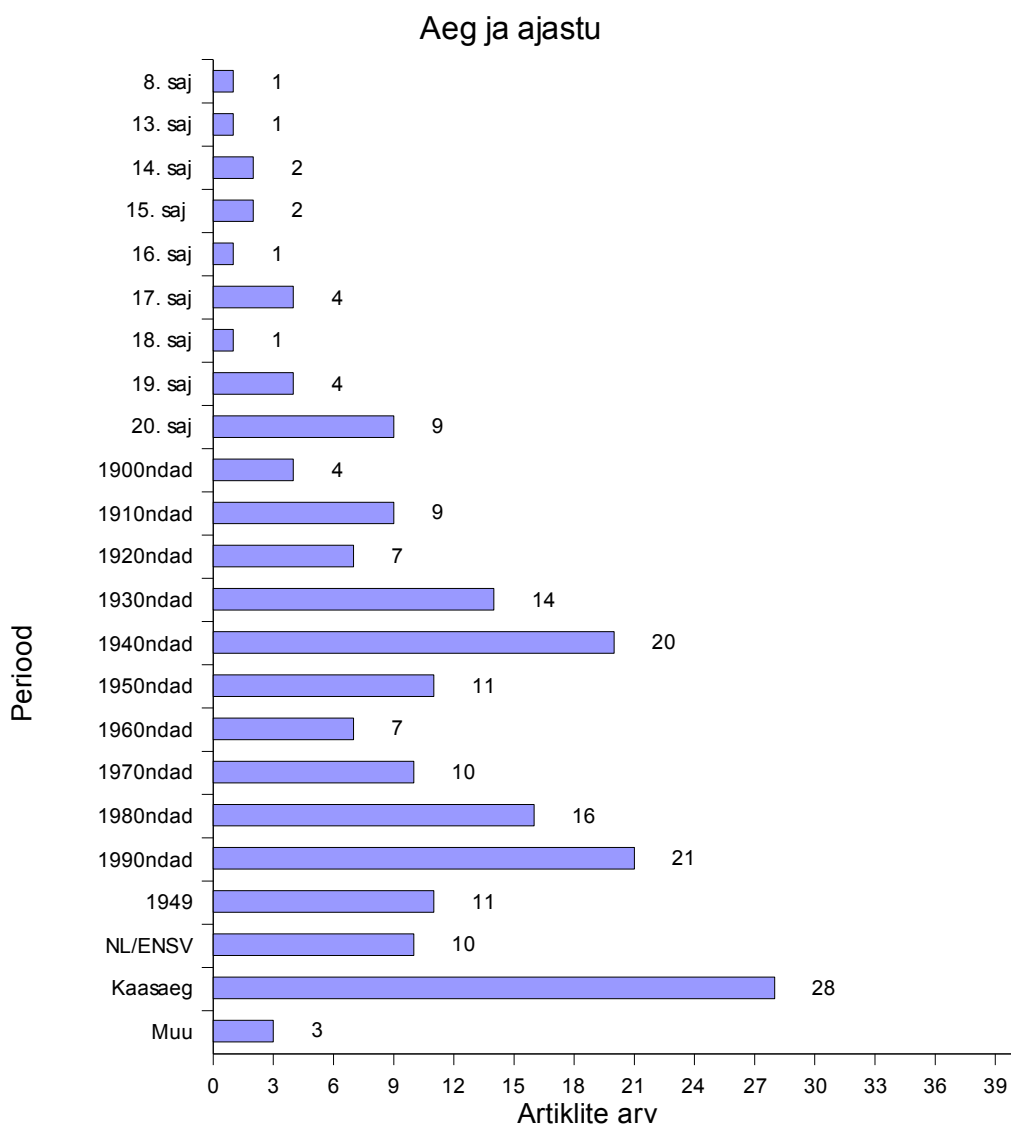
Märtsiküüditamise meediakajastuse eristamiseks ülejäänud Teise maailmasõja meenutustest vaatasin 1949. aasta eraldi perioodina. Kokku tuleks 40ndatesse aastatesse seega lausa 31 kajastust. Üldtabelis on 1940ndad esimesel kohal. Tuginedes Zerubaveli "mägede ning orgude" käsitlusele (Zerubavel 2008: lk 29 joonis 8), saab vaadeldud ajalehtedes avaldunud perioodidest välja joonistada järgmise graafiku:

Perioodide jaotus kümnendike kaupa

Joonis 2. Artiklite jaotus kümnendike kaupa rõhutab 1940ndate olulisust meie rahva teadvuses. Kaasaja all olen mõelnud 21.sajandit. Antud 28 artiklis lisaks lähiminevikule viidanud ka varasemale ajaperioodile.

Tulemused tagant poolt ette: 8. saj, 13.saj, 16.saj ja 18.saj saavutasid kõik ühe mainimise. 14. ja 15. saj kaks ning 17.saj, 19.saj ja 1900ndad neli mainimist. Kolm kajastust olen liigitanud “muu” alla.

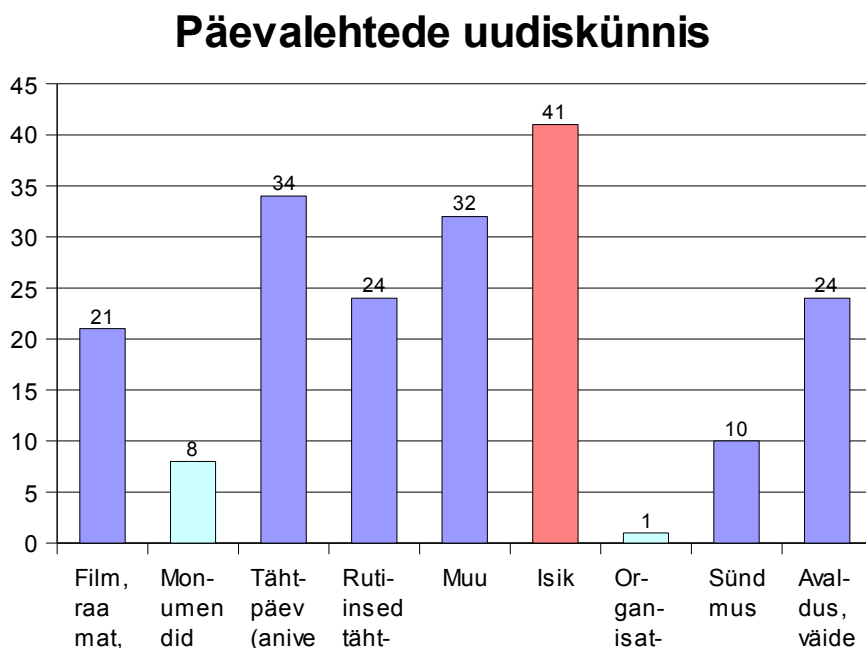
Joonis 3 Artiklites kajastatud perioodid ulatuvad 8.sajandisse. Kõige olulisemad on aga siiski 1940ndad, 1990ndad ja kaasaeg.

Saadud tulemused on ootuspärased. Eviatar Zerubavel on kalendrite analüüsi põhjal leidnud, et kaheksas, kümnes, kaheteistkümnes ning neljateistkümnes sajand on praktiliselt „tühjad“ igal pool maailmas (Zerubavel 2003: 33-34). Samuti toob ta välja, et kõige rohkem tähtpäevi pärinevad kas väga kaugest minevikust või viimasest kahessajast aastast (ibid: 31).

Artiklites käsitletud ajastutest kõikide lehtede lõikes eraldi ning sajandite kaupa annab ülevaate **Lisa 3**.

3.1.3 Uudiskünnise ületamise ajend

Peamiseks uudiskünnise ületamise ajendiks on "isik", seda 41 artikli puhul. Kõige rohkem kirjutati Lennart Merist ja Urmas Otist. Lisaks persoonilood, intervjuud Merle Karusoo, Mihkel Muti, Linnar Priimäe, Jaan Tättega. Lennart Meri, Oti, Karusoo puhul oli teiseks uudiskünnise ületamise ajendiks raamat.

Joonis 4. Uudiskünnise ületamise ajendite seas paistavad silma "isik" ja "tähtpäevad".

Teisel kohal artiklite poolest on tähtpäev (34 kajastust). Tähtpäeva-ajakirjandus keskendub eelkõige juubelitele, ümmargustele sünnipäevadele. Märtsis möödus:

- 20 aastat Berliini müüri ja raudse eesriide langemisest;
- 35 aastat Contra sünnist;
- 50 aastat Laine Mägi sünnist;
- 55 aastat Linnar Priimägi sünnist;
- 60 aastat märtsiküüditamisest;

- 60 aastat NATO asutamisest;
- 65 aastat Tallinna lauspommitamisest;
- 70 aastat II maailmasõja algusest ja Molotovi-Ribbentropi paktist;
- 70 aastat Vanemuise balleti asutamisest
- 75 aastat Elonne Spriiti sünnist;
- 80 aastat Lennart Meri sünnist;
- 100 aastat professor Friedrich Martensi surmast;
- 140 aastat esimesest laulupeost.
- 350. „Pealtnägija“ saade

Jaotuse "muu" suur hulk (32 artiklit) on tingitud Postimehe igapäevasest rubriigist "Postimees ajast aega". Olen liigitanud selle rubriigi "muu" alla, sest välja toodud katked aastaid tagasi samal päeval ilmunud ajalehtedest on tänase päevaga seotud üksnes kuupäeva tõttu. Kuupäev ei lisa koheselt uudisväärtust sest sellel päeval ilmunu ei pruugi olla mingilgi moel erilisem kui eilne päev 101 või 99 aastat tagasi. Samas aitab selline rubriik aimu saada sellest, kuidas elasid inimesed enne sinu sündi. Näiliselt valikukriteeriumid puuduvad. Tegemist on *anniversary journalism*'i ilminguna, kus ajakirjandus viitab tagasi endale (näiteks Postimehe artikkel 100 aastat tagasi 26.märtsul) ning annab lugejatele võimaluse seda tähistada.

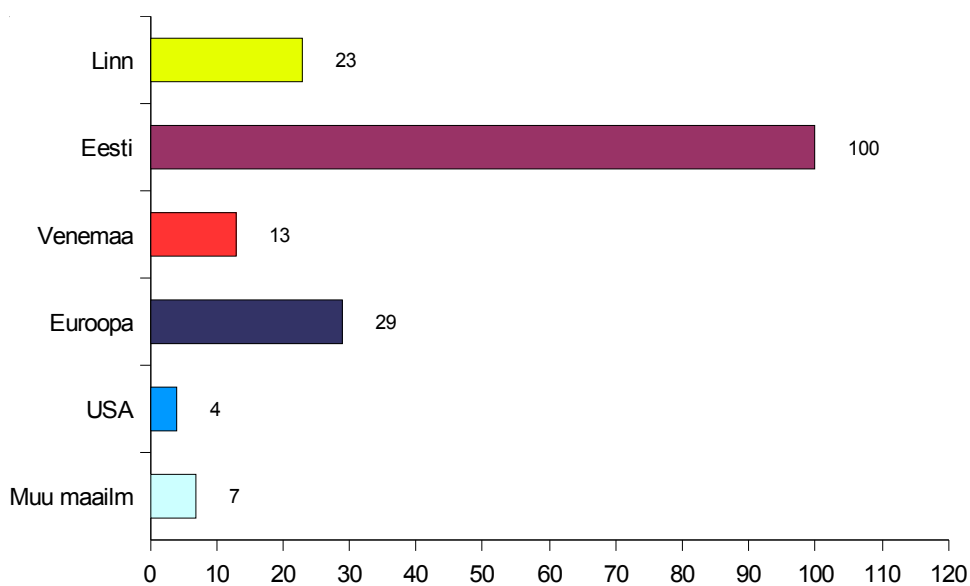
Rutiinseid tähtpäevasid (ajaloolised ja muud rahvuslusega seotud tähtpäevad) on märtsis vähe. Analüüsitud artiklites räägiti neist 24 korral. Rahvakalendrist suhteliselt võõrdunud eestlane, uuringute järgi ka üks uskumatumaid rahvaid, tähistab, mälestab pigem viimase 200 aasta jooksul toimunud sündmuseid. Märtsis mainiti kahel korral riiklikku tähtpäeva - naistepäeva (ajalooks nõukogude aeg) ning kaks korda emakeele päeva (viide Kristjan Jaak Petersonile). Kõige rohkem sai kajastust küüditamise aastapäev, leinapäev. Kokku puudutas seda valusat teemat 17 artiklit.

24 korral tehti ka avaldus, tuldi välja väitega, mis ületas uudisekännise. 21 korral oli põhjuseks fiktsioon (film, raamat või näidend). Kümmel korral oli ajendiks sündmuks, kaheksal korral monumendid ning ühel organisatsioon.

Kombinatsiooni "isik" pluss "tähtpäev" esines 18 korral. "Isik" pluss "raamat, näidend, film" 3 korral. Kolme eelpool mainitud ajendi (isik + tähtpäev + raamat, näidend, film) kombinatsiooni esines 4 korral. Isiku ja tähtpäeva kombineerimisel saab tähtsa (prominentse) isiku sünnipäeva.

3.1.4 Ruum

Ruumi määratlusel olen lähtunud artiklis räägitust. Mitmes artiklis on räägitud kahest või rohkemast ruumist. Sellisel juhul olen üles märkinud mitu ruumi. Seetõttu ei lange saadud tulemus kokku kodeeritud artiklite hulgaga.

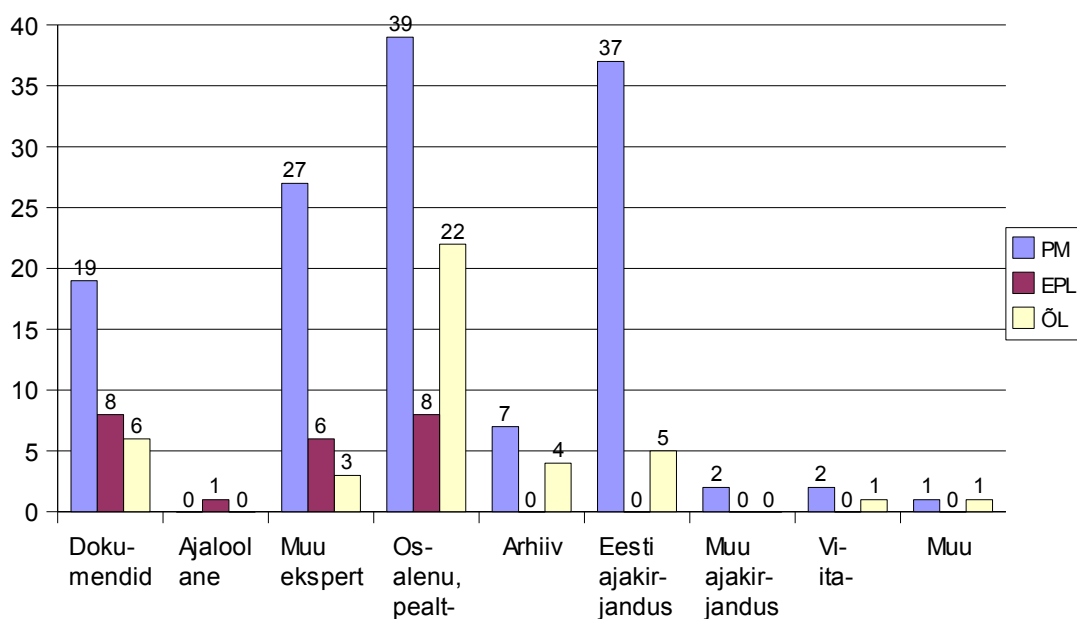

Joonis 5 Artiklites esinenud ruumid.

Ootuspäraselt esines kõige rohkem ruumina Eesti (100 mainimist). Järgnevad Euroopa (29), linn (23), Venemaa (13). Kõige vähem oli ruumina viidatud muule maailmale (7), USA-le (4). „Kohta“ ma ruumina ei leidnud.

3.1.5 Allikad

Allikate kasutamine väljaannete lõikes

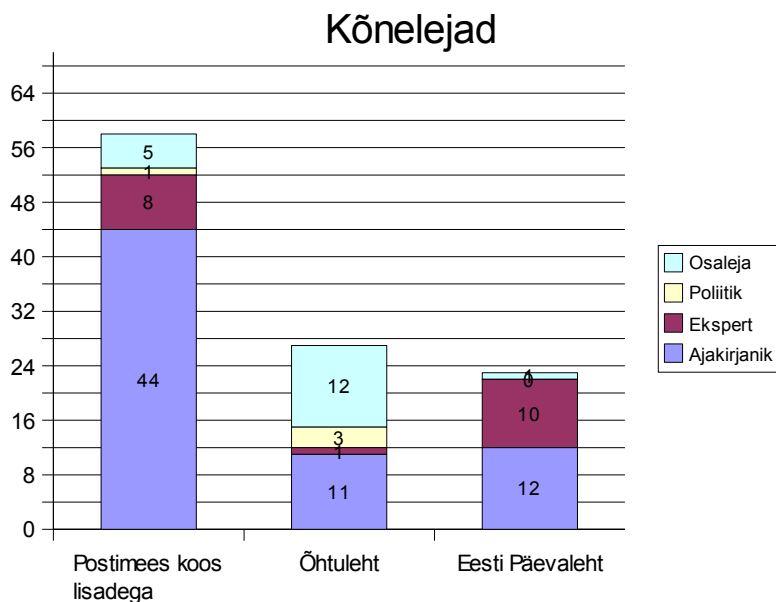

Joonis 6. Artiklites kasutatud allikad.

Allikaid võis ühes artiklis olla rohkem kui üks, seega ei ole antud kategooria puhul oluline numbrite klappimine. Postimees võidutseb ka siin, sest mahud on piisavalt erinevad teiste päevalehtedega võrreldes. Ajaloolise teema puhul oleneb allikate kasutamine vaadeldavast perioodist. Käesoleval hetkel antavad osalejate ja pealtnägijate ütlused saavad käia maksimaalselt saja aasta taguste sündmuste kohta. Inimesed üldjuhul vanemaks lihtsalt ei ela. Kuna kõige rohkem artikleid vaatasid tagasi 1940ndatesse, 1980ndatesse ning 1990ndatesse, on osalejate ja pealtnägijate rohke kasutamine – kokku 69 - mõistetav ning loogiline.

Artiklite arvult järgmine on eesti ajakirjandus. 42st mainimisest kuulub rubriiki „Postimees ajast aega“ 26. „Muu ekspert“ on olnud allikas 36 korral, dokumendid 33 korral. Teisi allikaid kasutati märgatavalt vähem: „viitamata“ (3), „muu“ (2), „muu ajakirjandus“ (2) ning ajaloolast kasutati ühel korral.

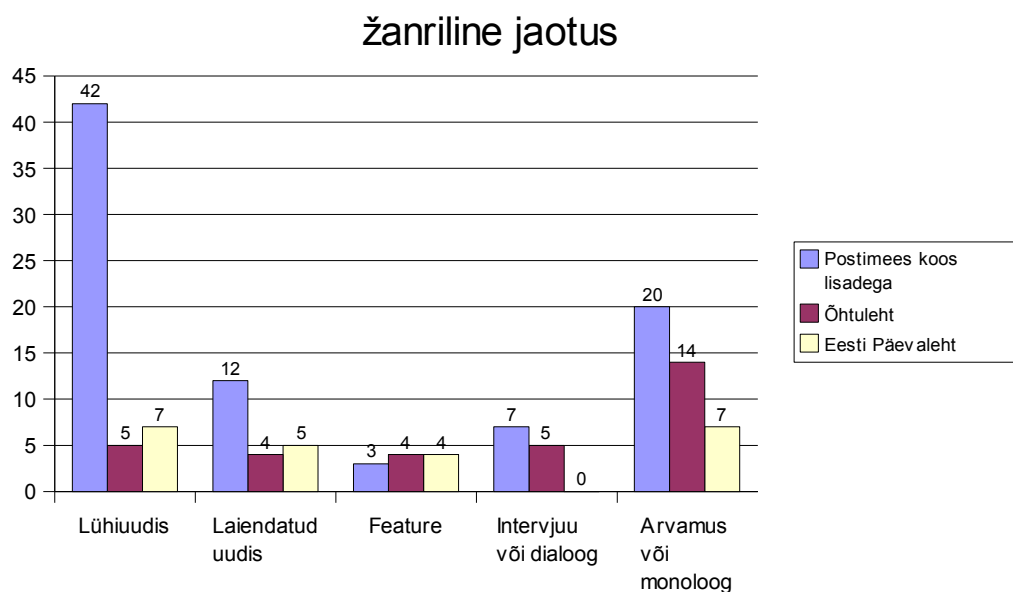
3.1.6 Kõnelejad

Joonis 7. Artiklites esinenud kõnelejate jaotus.

Kõnelejatest on kõige ülekaalukamalt esindatud ajakirjanik (67 korral). Järgnevad ekspert (19 mainimist) ja osaleja (12). Poliitik on kõnelejana esinenud neljas artiklis (neist 3 Õhtulehes, 1 Postimehes).

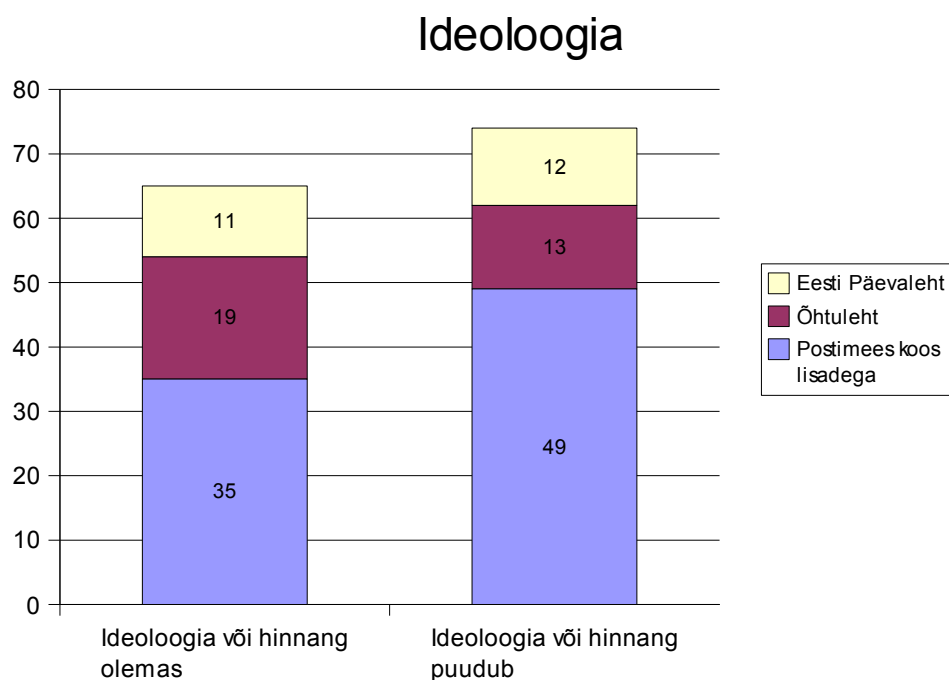
3.1.7 Žanr või kõneviis

Joonis 8. Analüüsitud artiklite žanr või kõneviis.

Žanriline jaotus koos artiklite arvuga: lühiuudis (54), arvamus või monoloog (41), laiendatud uudis (21), intervjuu või dialoog (12), feature (11). Lühiuudiste hulga muudab suureks Postimehe rubriik „Postimees ajast aega“. Antud žanriline jaotus toetab tähtpäeva-ajakirjanduse kontseptsiooni: minevikusündmuse representeeritakse uudise vormis. Päevakajaliste sündmuste esitlemise vorm muudab minevikus toimunu käesolevaks sündmused aastapäev või avalikkuse huvi kasvu tõttu antud ajaloolise teema vastu, see omakorda muudab ajaloo meediasündmuseks. (Ebbrecht 2007 :223)

3.1.8 Ideoloogia või hinnang olemasolu

Joonis 9. Ideoloogia või hinnangu puudumine päevalehtedes.

Ideoloogia või hinnang oli 65 artiklis. Ideoloogia või hinnang puudus 74 artiklis. Hinnanguliste artiklite hulk tuli minu jaoks üllatusena. Selle põhjuseks on suur arvamusartiklite hulk ning kõnelused märtsiküüditamisest. Küüditamine on piisavalt ekstreemne nähtus selleks, et hinnangute andmine ja süüdistamine oleksid avalikkuse silmis õigustatud ning kõneisikute seas levinud.

3.2 Ajalehtede erinevused

3.2.1 Õhtuleht

Õhtulehest leidsin 33 artiklit. Peamisteks suundadeks nn surnud mees ja juubelid, lisaks kamaluga arvamusi ja kommentaare. Arvamusartiklid on ilmselt seotud käesoleva raske ajaga ja vaatavad seetõttu pilguga tagasi eelmistesse rasketesse aegadsesse, teiste riikide arengu sarnasesse staadiumisse või "Heasse Rootsi aega" (intertekstuaalsus ja stereotüüpide kasutamine).

Õhtulehest sisuanalüüsi valitud artiklite peamiseks uudisväärtuseks oli tuntud inimeste, prominentide sõnavõttud, nende juubelid ja ebatavalisus. Tähtpäevadega seotud artiklid olid tihti antud kuupäevaga mehaaniliselt seotud. Õhtulehes üllatas nii küüditamise vähene kajastatus kui ka Lennart Meri 80 sünniaastapäev puhul lahkelt jagatud leheruum.

Uudiskünnise ületas kas arvamus/väide, raamat või isik. Ruumiks peamiselt Eestimaa, žanriks lühiuudis või arvamus. Arvamuslikud pigem ideoloogilise kallutatuse, hinnanguga. Ilmselt oli see tingitud sellest, et enamik kriteeriumite järgi sobivaid artikleid olid arvamuslood, repliigid. Domineeris ajakirjaniku ja eksperdi arvamus. Ajalugu kasutati kui näidete allikat. Arvamusavaldajad, kes ajaloole toetuvad korduvad. Näiteks Õhtulehes olid nendeks ema ja poeg Pinod.

3.2.2 Eesti Päevaleht

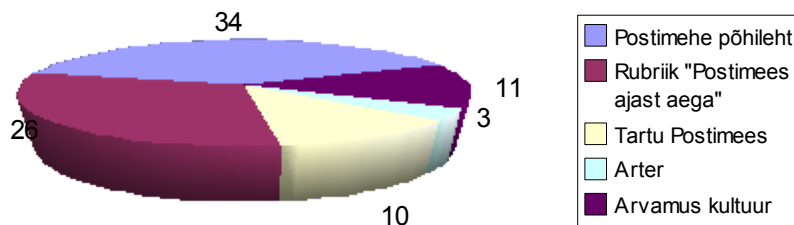
Eesti Päevalehest leidsin 24 artiklit. Rutiinsetest tähtpäevadest mainiti naistepäev, emakeelepäev ja küüditamine. Kõige levinumad perioodid 1940ndad, Nõukogude Liidu lõpp, kaasaeg. Ruumiks 15 juhul Eesti.

Erinevusena võib tuua välja Eesti Päevalehe suurema rõhu monumentidel, mälestusmärkidel, ausammastel. Lisaks on saanud kordades rohkem artikleid küüditamine. Eesti Päevaleht on tubli informeerija. Annab kõike natuke, olulist piisavalt.

3.2.3 Postimees

Postimees eristub tugevalt! Postimehele annavad kaalu ja konkreetsust Tartu Postimees, arvamus kultuur ja Arter. Postimehes on selle tõttu rohkem ruumi Tartule ja Lõuna-Eestile. Osa lugudest ja teemadest korduvad lausa kolmekordselt (natuke muudetuna või refereerituna). Tartlane saab seega ülejäänud lehe kõrvale heita ja kõige asjalikumast kohalikust lehest vajaliku informatsiooni ammutada. Tartu Postimees annab rohkem ruumi ka juubelilugudeks. Eesti mastaabis ei pruugiks nende isikute järjekordne sünnipäev olla nii olulise tähtsusega. Arter ja arvamus kultuur lisavad laupäeviti ruumi kultuurile, arvamustele ja esseedele. Kuna lisad muudavad olukorra ebavõrdseks vaatan Postimeest kahes osas: Postimees koos Tartu Postimehega ning Postimees koos Tartu Postimehe, Arteri ja arvamus kultuuriga.

Artiklite jaotus Postimehes

Joonis 10. Postimehe põhileht pistab rinda rubriigiga „Postimees ajast aega“.

Postimehe rubriik “Postimees ajast aega” on ehe näide *anniversary journalism*’ist, mis tähistab enda olemasolu ja viitab enda minevikule kui peamisele minevikule. Ajalugu = samal päeval Meie lehes ilmunu, mitte kõik, mis juhtus samal päeval nagu Õhtulehes.

3.3 Millest oleneb ajalooliste teemade kajastamine

Märtsi kõige tugevamaks sündmuseks on kaheldamatult küüditamine. Antud teema muudab eriliseks see, et neid inimesi, keda küüditati või kelle lähedasi külmale maale saadeti on veel elus. Seda haava rahva ihul on raske varjata. Artikleid lugedes (ning vaadates nende hulka), julgen öelda, et küüditamise puhul, erinevalt näiteks naistepäevast ja emakeelepäevast, on tegemist sündmusega, mille kajastamine ei ole ajakirjanikele pelgalt „rutiini täitmine“.

Üldjuhul on aga tegu toimetusesisese subjektiivsete otsusega. Väiksemate kirjutiste teema valivad ajakirjanikud ise, suuremad lepatakse kokku koosolekul. Lõppmulje oleneb paljuski ka toimetaja tööst (ühe ajakirjaniku nägemus ja tõlgendus kalendrisündmuste kajastamise kohta - **Lisa 7**).

Eesti ajakirjandus on vabaduselt 14. kohal, kuuludes sellega vabade riikide hulka. Nii kõrge koht tervet maailma katvast edetabelist laseb uskuda ajakirjanduse kui neljanda võimu olemasolu, mis ei ole kellegi poolt kallutatud ning suudab teha neutraalseid ja piisavalt hästi põhjendatud valikuid. (Turu-uuringute AS. **Lisa 5**)

Usaldus ajakirjanduse vastu on aga oodatust madalam. Institutsioonide usaldusreitingu tabelis jaanuaris 2009, oli kõige kõrgemal kohal rahvusringhääling (76% vastajatest ütlesid, et usaldab või pigem usaldab), eraringhääling 59% ning minu poolt vaadeldav trükiajakirjandus 57%. (Press Freedom. **Lisa 6**)

Ajakirjanikud ühiskonna liikmetega paratamatult jagavad kollektiivse taju ja mälu protsesse. Zerubavel raamatus „Time Maps“ kirjeldab „unustatud tähtpäevi kui sotsiaalselt ebaolulisi, mis kollektiivselt ja vaikival nõusolekul ametlikult unustatakse (need sündmused on „officially forgotten“ ja „put“ behind them“) (Zerubavel 2003: 94). Siiski võib aimata ka gruppe, kes ei ole nõusolekut andnud ning tajuvad teatud tähtpäevade unustamist (**Lisa 9**)

3.4 Kollektiivse trauma konstrueerimine

Käesolevas peatükis ma kirjeldan, missuguste võtetega konstrueeriti vaadatud päevalehtedes kollektiivset traumat ning toon mõned näited.

Kollektiivse trauma konstrueerimise alus antud töös oli kindlale ajaloolisele perioodile viitamine. Märtsikuu põhiline trauma kasvatas 1940ndate mainimist. Koos eraldi vaadatud 1949. aastaga viitas sellele perioodile 31 artiklit, mis oli ajastute tabeli kõige suurem tulemus.

Teisteks olulisteks tingimusteks olid osalejate, pealtnägijate kasutamine allikane, et manada ette ehedat „sa olid seal tunnet“ ning žanritest intervjuu, monoloogi ja arvamuse kasutamine.

Kokku ilmus vaadeldaval perioodil peateemana 17 küüditamisest kõnelevat artiklit (koos ajastu mainimisega 31). Kollektiivne trauma paistis välja eelkõige Postimehest. Lisaks tavapärasele uudistevoolule, ilmus 21.märtsil Postimehe lisa **arvamus kultuuri küüditamise eri „Ma tundsin küüditajaid“**. Antud perioodil rõhus Postimees massil - korruga ilmus suur hulk artikleid samal teemal.

Kõige paremini toovad kollektiivse trauma konstrueerimise esile emotsionaalsed pealkirjad ja alapealkirjad. Näiteks:

Õhtuleht: „President: olgu tõe väljatoomine ohvrite kättemaks“ (26.märts)

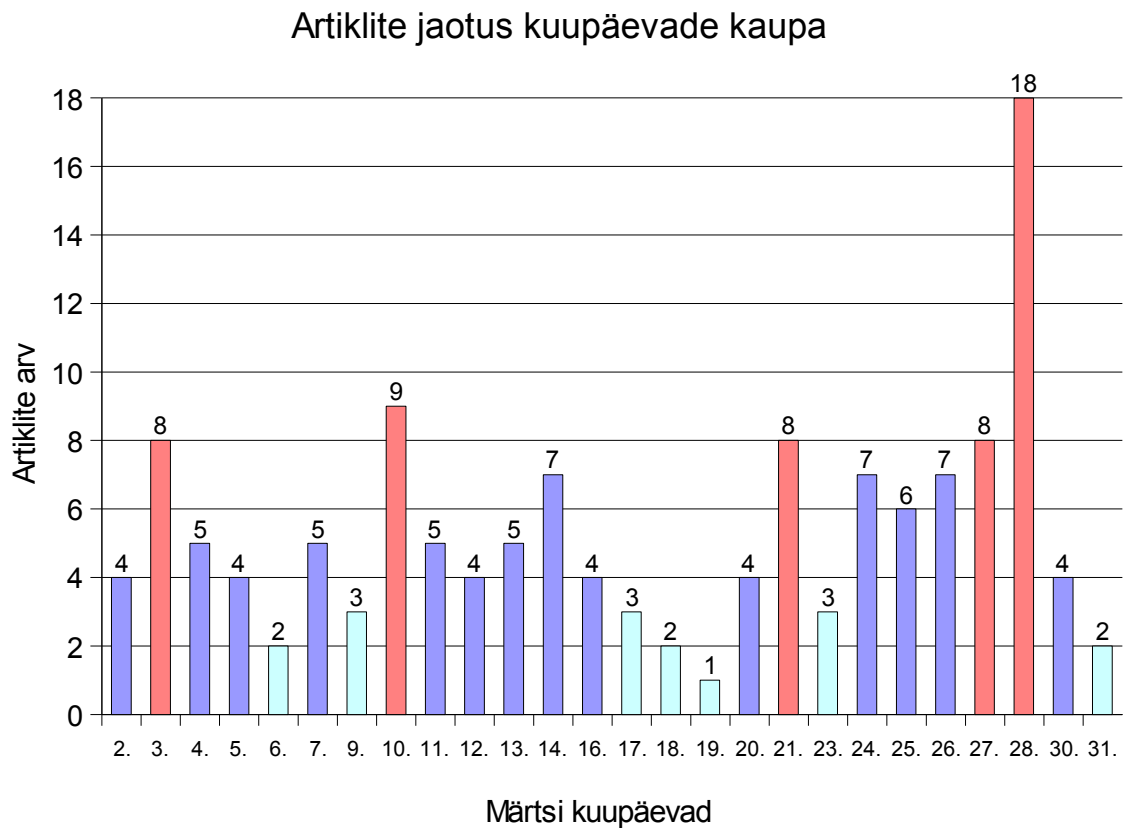
Postimees: „Ma tundsin neid“, alapealkiri „Meie tunded ei huvitanud kedagi“ (21.märtsi arvamus kultuuri küüditamise erileht).

Eesti Päevaleht: „Külmale maale saatmine ei unune (25. märts)

Postimees: „Siberisse saatis inimesi tuim süsteem“ (25.märts)

Postimees: „Tuhandete valusate mälestuste päev“ (26. märts)

3.5 „Mäed ja orud“ ühe kuu lõikes

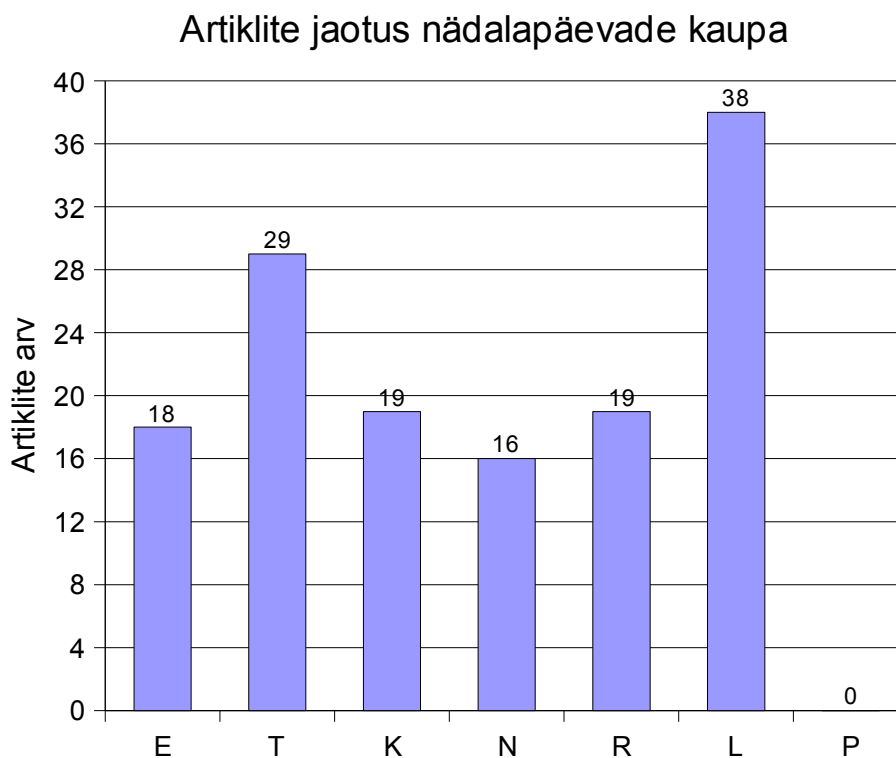
Joonis 11. Lõhepunaselt on toodud välja kõige suurema artiklite arvuga päevad, helesiniselt ajaloole viitavate artiklite poolest hõredad päevad

Võttes arvesse kõiki tulemusi oleks keskmiseks artiklite arvuks päevas 5,3 artiklit. Jättes välja kaks ekstreemsemat päeva (19. märts kõigest ühe artikliga ning 28.märts 18 artikliga), tuleks keskmiseks 4,9. Seega mõlemal juhul umbes 5 artiklit.

Sellest vähem ilmus artikleid 13 päeval ning rohkem 9 päeval.

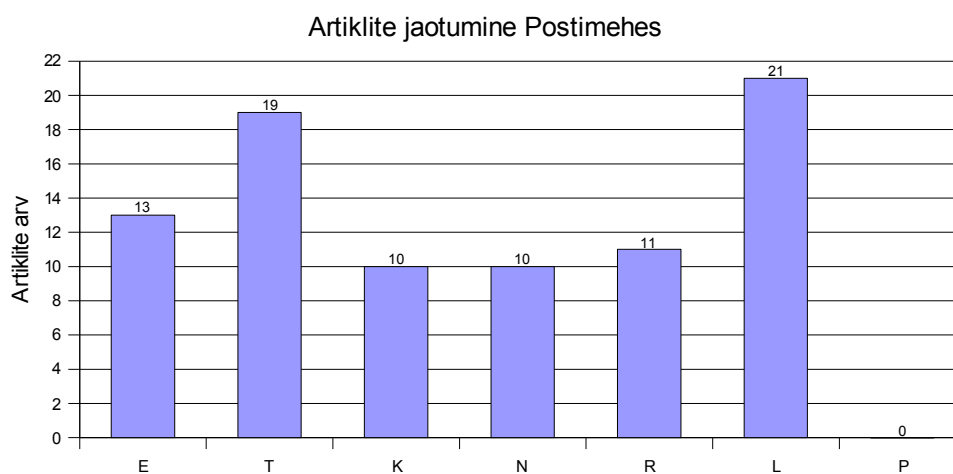
Kõige suurem artiklite arv ühel päeval oli 28 (28.märts). Järgnevad 10.märts (9), 3.märts (8), 21. märts (8), 27. märts (8). Kõige väiksem artiklite arv oli 1 (19.märts), järgnesid 6., 18. ja 31.märts kahe artikliga ning 9., 17. ja 23. märts kolme artikliga. Ajalugu representeerivate artiklite poolest oli kõige viljakam neljas nädal. Tugevalt paistab silma ajavahemik 24.-28.märts. Kokku ilmus sellel perioodil 46 artiklit. Kõige rohkem seoses küüditamise aastapäevaga (PM - 12, ÕL - 2, EPL - 4) ning Lennart

Meriga (PM - 12, ÕL – 6).

Joonis 12. Kolme päevalehe artiklite jaotumine nädalapäevade lõikes

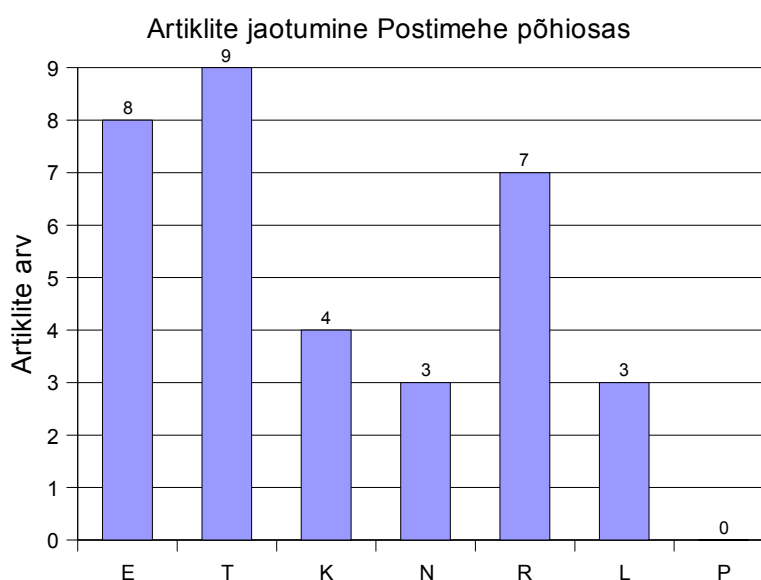
3.5.1 Nädalapäevade kaupa jaotumine kõige mahukama päevalehe – Postimehe näitel

Joonis 13. Artiklite jaotumine Postimehes (kõikide lisadega) nädalapäevade lõikes

Kõige rohkem artikleid – 21 – on ilmunud laupäeval. See on tingitud sellest, et laupäevane leht on mahukam kui tööpäevadel ilmuvad numbrid. Laupäevane leht peab teoorias pakkuma lugemist ka pühapäevaks, mil leht ei ilmu. Laupäevase lehe vahel ilmuvad ka lisad Arter ja arvamus kultuur. Enamik analüüsitavaid artikleid ongi pärit eelpool mainitud lisadest.

Järgmisel kohal on artiklite arvu poolest on teisipäev - 19 artiklit on peaaegu poole rohkem kui kolmapäeval (10), neljapäeval (10) ja reedel (11) ilmunud artiklite hulk.

Joonis 14. Artiklite jaotumine Postimehe põhiosas (ilmas rubriigita „Postimees ajast aega“ ning lisadeta Arter ja arvamus kultuur)

Olen Postimehe puhul toonud võrdluseks välja ka “tühjaks roogitud” versiooni. Olen sellest eemaldanud Tartu Postimehe (kipub lugusid kordama), Areeni ning arvamus kultuuri (mõlemad annavad leheruumi juurde esseedele, intervjuudele ja olemuslugudele), lisaks eemaldasin meelevaldselt ka rubriigi “Postimees ajast aega”, sest püsirubriigina tõstab see iga päev artiklite hulka ühe võrra.

Vaadates ainult Postimehe põhiosa, on tulemused mõnevõrra teistsugused: laupäev on koos neljapäevaga kõige madalamal positsioonil (mõlemal 3 artiklit). Kõige rohkem artikleid pakub sellisel viisil vaadelduna teisipäev (9). Järgnevad esmaspäev (8) ja reede (7). Pühapäeval lehte ei ilmu. Seetõttu on artiklite arvuks märgitud null.

4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON

4.1 Vastused uurimisküsimustele

1. Missugused märtsikuu tähtpäevad on nii olulised, et neid mainitakse päevalehtedes ?

- Märtsikuu on haripunktideks märtsiküüditamise 60. aastapäev ning Lennart Meri 80. sünniaastapäev. Rutiinsetest tähtpäevadest mainiti paar korda ka emakeelepäeva ning naistepäev, kuid nende osakaal üldkogumist oli äärmiselt väike. Seos kalendriga praktiliselt puudus. Suur hulk artiklitest oli pühendatud isikute juubelitele ning erinevate sündmuste aastapäevadele. (**Lisa 10** – kõik tähtpäevad, eraldi märgituna need, millele on viidatud)

2. Kuidas neist räägitakse, kes räägivad?

- Peamiselt on tegemist arvamused ja monoloogidega. Rääkijateks ajakirjanikud, kuid ka osalejad, pealtnägijad ning eksperdid. Seoses Lennart Meriga avaldus *commemorative journalim.* 2006. aastal surnud Lennart Meri 80. sünniaastapäev (surnud inimese sünnipäevade pidamine on masohistlik viis klammerduda mineviku külge) puhul anti sõna inimestele, kes teda tundsid. Korrati üle põnevamad seigad ja anektoodid. Lisaks avati *commemorabilia näitused* ehk näitus mälestusesemetest. Küüditatutele anti sõna nii intervjuu kui ka monoloogi vormis esitatud heietuste jaoks.

3. Millised erinevused esinevad päevalehtede vahel?

- Õhtulehest on raske ära tunda päris ajalugu, sest selle kõrvale on konstrueeritud pseudoaeg, mis liigub mööda ajalehenumbreid ja avalikkuse jaoks loodud libastaare. Samas üllatas mind positiivselt Lennart Merele suunatud suur lehemaht.

- Eesti Päevalehe stiil on napp ning informeeriv. Eesti Päevaleht lähenes temadele vähem emotsionaalselt kui konkurendid. Kuupäevade lähenedes ei tekkinud massiivset artikliteblokki „õigel“ teemal.

- Postimehe maht on konkurentidest suurem tänu Tartu Postimehele ja lisadele Arter ja arvamus kultuur. Postimehel ilmus sellel perioodil kaks erinumbrit: küüditamise 60.

aastapäevale ja Lennart Meri 80. sünnipäevale pühendatud arvamus kultuur. Postimehe eristus teistest ka rubriigi „Postimees ajast aega“ poolest, mis näitas iga päev ajalugu kui Postimehes ilmunut.

4. Millistele perioodidele ajaloost rääkides viidatakse?

- Kõige rohkem räägitakse **40ndatest** (II maailmasõda, 1949. aasta küüditamine), **80ndatest**, **90ndatest** - Nõukogude Liidu viimastest päevadest. Laiemas plaanis vaadatuna leidis kinnitust Zerubaveli kalendrite uurimus. Ka Eesti päevalehtedes mäletatakse ja mälestatakse eelkõige viimast 200 aastat.

5. Mitmes uudises on kalendrisündmus peateemaks?

- 40 uudises 173st oli ajalugu peateemaks. Kalendrisündmustele viidati vähe. Sujuvalt libiseti üle naistepäevast ja emakeelepäevast. 17 artiklis on aga peateemaks küüditamise aastapäev, leinapäev.

6. Kas avaldub märtsi kollektiivne trauma?

Kollektiivne trauma ei avaldu Eesti Päevalehe ja Õhtulehe märtsi numbrites põhjal. See-eest Postimees on rakendanud küüditamise 60. aastapäeva tähistamiseks lisaks Postimehe põhilehele ja Tartu Postimehe, Arteri ja arvamus kultuuri.

4.2 Diskussioon

Teema väärib edasist uurimist mitmel põhjusel. Selleks, et saada laiemat pilti tuleks vaadata ka teisi kuid ning aastaid. Näiteks viie- või kümneaastase sammuga ajas tagasi minnes, vaadates antud aasta erinevaid kuid ning kaardistades ajaloo representeerimist meedias. Oletus, et märts on kollektiivse trauma kuu pidas paika. Lisaks tasuks võrrelda märtsit juuniküüditamise aastapäevaga.

Sarnaselt „Time Maps“-is välja toodud mäluviisiga „mäed ja orud“, tuli ka märtsikuu lehtedest välja teatud kindlad perioodid. Edaspidi võiks testida ka teisi mälu ja ajaloo tunnetamise viise.

Praegu avaldunud „mägedel“ - 40ndatel, 80ndatel ja 90ndatel on igapäev väga oluline lugu jutustada. 1940ndad on viimase suure sõja aastad. Sinna alla mahuvad küüditamised ja pommitamised. 1980ndad -vana süsteemi lõpp ja uue algus. Sellel aastal möödub juba 20 aastat Berliini müüri ja raudse eesriide langemisest. 1990ndad tähistavad uue süsteemi algust. Vahepealsetest „orgudest“ ajalugu vaikib, kuigi inimeste jaoks, kes elasid selle ajal, olid need täpselt sama põnevad. Minutid ja tunnid olid sama pikad ning rohi roheline, mitte mustvalge. Ühe võimalusena näen edaspidiseid uuringuid just „mustade laikude“ ja „orgude“ perioodidel.

4.3 Meetodi kriitika - diskussioon

Kontentanalüüsini piirangud ja puudused:

- Kategooriate konstrueerimine enne nende kasutamist sisaldab ohtu, et uurija pigem surub peale oma väärtuste süsteemi, kui tuletab selle sisust. Isegi seda vältida püüdes on iga kategooriate süsteem selektiivne ja potentsiaalselt moonutav;
- Kontentanalüüsi väljundiks on iseenesest uus tekst, mille tähendus võib originaalsest materjalist erineda või kindlasti erinebki;
- Uuringutulemus põhineb samuti sellisel sisu tõlgendamise viisil, mida ükski lugeja loomulikus olukorras kunagi ei teeks;
- Eeldatakse, et kodeerijaid on võimalik õpetada tegema usaldusväärseid järeldusi kategooriate ja tähenduste kohta.

(McQuail 2000: 295)

Siiski võib öelda, et kontentanalüüs on suhteliselt objektiivne eeldusel, et kodeerimisjuhendis määratud kategooriad on üheselt mõistetavalt sõnastatud ja katavad võimalike variantide skaala piisavalt laiahaardeliselt. Kontentanalüüsi tehes tekkis nii mõnigi kord kahtlus, millise alajaotuse alla antud artikkel läheb. Töö käigus avastasin parandasin enda valitud meetodi vead ning õppisin mõtlema numbrite keeles.

KOKKUVÕTE

Käesolevas töös on kasutatud kvantitatiivset uurimismeetodit, kontentanalüüsi selleks, et kaardistada 2009. aasta märtsikuu üleriigilistes päevalehtedes - Eesti Päevalehes, Postimehes ja Õhtulehes - ajaloost kõnelemine ning ajaloole viitamine. Andmestik on kogutud kodeerimisjuhendile tuginedes.

Töös kasutatav kodeerimisjuhend on valminud koostöös kultuuriteooriate ajakirjanduse uurimisgrupiga (Halliki Harro-Loit, Ene Kõresaar, Anu Pallas, Valeria Jakobson jt). Lisaks antud tööle leiab kodeerimisjuhend kasutust laiemas meediauuringus, mis vaatleb Eesti meediat *anniversary journalism*'i võtmes.

Sellel perioodil ilmunud paberväljaannete artiklitest sobis kodeerimisjuhendi kategooriatele 139. Need 139 olidki antud töö analüüsiühikuteks ning statistika aluseks. Neist 50 olid arvamused, 67 lühiuudised, 28 laiendatud uudised, 13 olemuslood ning 15 intervjuud.

Kõnelejatena olid kõige levinumad ajakirjanikud ja osalejad. Allikatena pealtnägijad ja eesti ajakirjandus. Kohtadena mainiti eelkõige Eestit. Ajalooliseks perioodiks kõige rohkemates artiklites 1940ndad, 1980ndad ja 1990ndad.

Antud perioodile sattus suur hulk artikleid, mille uudiskünnise ületamise ajendiks oli isik, tähtpäev (juubel) ning raamat. Teiseks suunaks rutiinse tähtpäeva – küüditamise aastapäeva ning leinapäeva meelde tuletamine. Märtsikuu sündmuste kajastamisel ilmnes kollektiivse trauma konstrueerimine. Eelkõige rõhus küüditamise koledustele Postimees. Eesti Päevalehe ja Õhtulehe artiklite hulk oli väikse ning emotsionaalsuse tase olid madalam.

Tuginedes Eviatar Zerubaveli raamatule „Time Maps“, uurisin Eesti päevalehtede ajaloost kõnelevates artiklites mainitud perioodide katvust ajatelje suhtes ning leidsin, et ka meie meedia loob „mustasid auke“, perioode, kus näiliselt midagi ei juhtunud.

SUMMARY

Current thesis uses a quantitative research method, a content analysis to map the month of March 2009 in national newspapers - Eesti Päevaleht, Postimees and Õhtuleht - about talking about history and referring to it. Data is collected based on the coding guide.

Coding guide used in the thesis was created in cooperation with the research group of cultural theory in journalism (Halliki Harro-Loit, Ene Kõresaar, Anu Pallas, Valeria Jakobson, *et al*). In addition to this thesis, the guide is also used in a more extensive research to the media, which looks at the Estonian media while taking into account anniversary journalism.

In that time period, of articles that were published in paper edition of said newspapers, 139 fit into the categories of the coding guide. These articles were taken as the analysis units and as the basis of statistics. Of these 50 were opinion stories, 67 short news, 28 extended news, 13 feature articles and 15 interviews.

Most of the speakers were either journalists or part-takers. Sources were eyewitnesses and Estonian press. Most of the places, that were mentioned, were in Estonia. The historical period that was mentioned the most were the 1940s, 1980s and 1990s.

A lot of the articles that fell on said time period were about a person, an anniversary or a book. Also there was remembering of a recurring anniversary, like the anniversary of deportation or the day of mourning. In reporting the events that took place in March 2009, the constructing of collective trauma could be noticed. Postimees was the newspaper that especially emphasized the horrors of deportation. The amount and emotionality of articles in Eesti Päevaleht and Õhtuleht were lower.

While relying on the book by Eviatar Zerubavel, "Time Maps", I looked into the articles in Estonian newspapers, that talked about history, and while comparing them to other historical accounts, I found out that also our media creates "black holes", periods, where seemingly nothing happened.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Crapanzano, T-R. 2008. "Memory-Work": Communitarian Ethics and Newspaper Coverage of the Fifth Anniversary of September 11. Montreal, Quebec, Canada
- Ebbrecht, T. 2007. History, Public Memory and Media Event
Codes and conventions of historical event-television in Germany
Media History, Vol. 13, Nos. 2/3
- Hennoste, T. 2008. Uudise käsiraamat. Tartu
- Kitch, C. 2007. Selling the Authentic Past. Temple University.
- Lepik, A. 2008. Meediasuhted suhtekorralduse vahendina. Infoteaduste instituut
(Vaadatud 6.mai 2009)
- Liebes. Tamar. 2000. A Dispute Over Framing.
- Macdonald, M. 2006.. Performing memory on television: documentary and the 1960s
- Maimets, A. 2004. Ajakiri Eesti Naine tähistab oma 80. sünnipäeva
<http://www.postimees.ee/070504/esileht/meedia/133560.php>
(Vaadatud 6.mai 2009)
- McQuail, D. 2000. McQuaili massikommunikatsiooni teooria. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Press Freedom 2009 charts. <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=470>
(vaadatud mai 2009)
- Zerubavel, E. 2003. *Time Maps. Collective Memory and the Social Shape of the Past.*
The University of Chicago Press: Chicago and London.
- Turu-uuringute AS. http://www.turu-uuringute.ee/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=19&cntnt01dateformat=%25e%2F%25m%2F%25Y&cntnt01lang=et_EE&cntnt01returnid=51
(vaadatud mai 2009)
- Unustatud tähtpäev. <http://toompark.pri.ee/aarne/unustatud-tahtpaev-holokaustipaev/>
(vaadatud mai 2009)
- Vihalemm, P. 2004. Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004. Tartu: Tartu Ülikooli Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

LISAD

LISA 1 – Kodeerimisjuhend

Töös kasutatav kodeerimisjuhend on valminud koostöös kultuuriteooriate ajakirjanduse uurimisgrupiga (Halliki Harro-Loit, Ene Kõresaar, Anu Pallas, Valeria Jakobson jt). Lisaks antud tööle leiab kodeerimisjuhend kasutust laiemas meediauuringus, mis vaatleb Eesti meediat *anniversary journalism*'i võtmes.

1. Ajalugu on :

1. peateema
2. kõrvalteema
3. taust

2. Aeg ja ajastu, periood millele viidatakse

3. UUDIKÜNNISE ületamise ajend:

1. fiksatsioon (film, raamat näidend)
2. monumendid
3. tähtpäev (*anniversary journalism, commemorative journalism*)
 - 3.1. rutiinsed tähtpäevad
4. muu
5. ISIK..... (kombineerides tähtpäeva ja isikut saame nt. ajalooliste isikute sünnipäevatähistamised)
6. ORGANISTATSIOON
7. SÜNDMUS
8. AVALDUS/väide, uudiskünnist ületav tõlgendus

4. RUUM

0. koht
- 1.Linn

2. Eesti
3. Venemaa
4. Euroopa
5. USA
6. Muu maailm

5. ALLIKAD:

1. dokumendid
2. ajaloolane
3. muu ekspert
4. osalenu/pealtnägija
5. arhiiv
6. eesti ajakirjandus
7. muu ajakirjandus
8. viitamata
9. muu

6. KÕNELEJAD:

1. ajakirjanik
2. ekspert
3. poliitik
4. osaleja
5. muu

7. ŽANR või kõneviis:

1. lühiuudis
2. laiendatud uudis
3. *feature*
4. intervjuu või dialoog
5. monoloog/arvamus

8. IDEOLOOGIA või hinnang (olemas või mitte)

1. hinnang olemas

2. hinnang puudub

LISA 2 – Artiklites avaldunud perioodid

A - Perioodid koos Postimehe lisadega

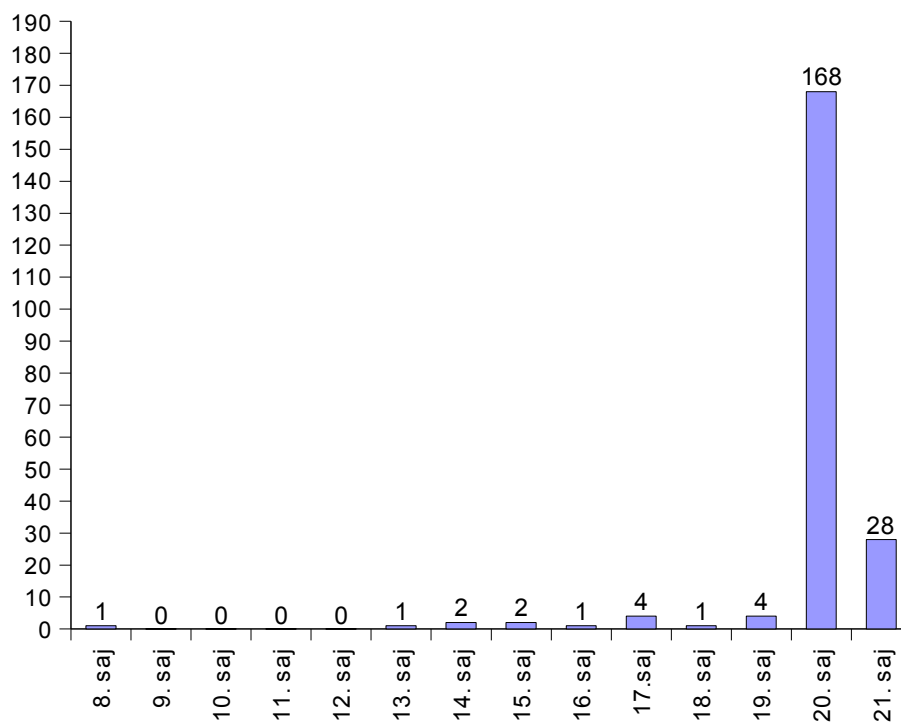
	PM +	ÕL	EPL	KOKKU +
1900ndad	3	1	0	4
1910ndad	9	0	0	9
1920ndad	6	0	1	7
1930ndad	12	1	1	14
1940ndad	15	1	4	20
1950ndad	9	0	2	11
1960ndad	3	3	1	7
1970ndad	7	3	0	10
1980ndad	10	6	0	16
1990ndad	10	11	0	21
Kaas aeg	7	13	8	28
NL/ENS V	6	1	3	10
1949	7	2	2	11
20. saj	4	3	2	9
19. saj	3	1	0	4
18. saj	0	0	1	1
17. saj	0	3	1	4
16. saj	1	0	0	1
15. saj	1	0	1	1
14. saj	2	0	0	2
13. saj	1	0	0	1
8. saj	1	0	0	1
Muu	1	1	1	3

B - Perioodid arvestades ainult Postimehe põhiosa:

	PM põhiosa	ÕL	EPL	KOKKU
1900ndad	1	1	0	2
1910ndad	3	0	0	3
1920ndad	1	0	1	2
1930ndad	2	1	1	4
1940ndad	8	1	4	13
1950ndad	5	0	2	7
1960ndad	1	3	1	5
1970ndad	5	3	0	8
1980ndad	6	6	0	12
1990ndad	7	11	0	18
Kaas aeg	5	13	8	26
NL/ENS V	3	1	3	7
1949	2	2	2	6
20. saj	2	3	2	7
19. saj	1	1	0	2
18. saj	0	0	1	1
17. saj	0	3	1	4
16. saj	0	0	0	0
15. saj	0	0	1	1
14. saj	0	0	0	0
13. saj	0	0	0	0
8. saj	0	0	0	0
Muu	0	1	1	2

LISA 3 – Sajandite hõlmatus Zerubaveli näitel

Ajaline jaotus sajandite järgi

Joonis 12. Analüüsitud artiklite jaotumine sajandite lõikes näitab 20. saj ülekaalukat enamust.

LISA 4 – Eesti Naise juubeli erinumber

Andri Maimets

Ajakiri Eesti Naine tähistab oma 80. sünnipäeva

07.05.2004

<http://www.postimees.ee/070504/esileht/meedia/133560.php>

Ajakirja Eesti Naine maikuuse numbriga, mille kaanepildil naeratavad näitlejad Helgi Sallo ja Liina Vahtrik koos oma tütre Reti Maria Vahtrikuga, tähistab väljaanne oma ilmumise 80. aastapäeva.

Ehkki väljaande ametlik sünnipäevapidu toimub Eesti Nukuteatris homme, kinnitab ajakirja peatoimetaja Katrin Streimann, et sünnipäeva tähistatakse terve kuu. Nukuteatri kevadkontserdil kohtuvad lisaks eri aegadest toimetuse liikmetele ka väljaande kaasautorid, koostööpartnerid ning avalikku elu mõjutavad naised.

«Muidugi tahaks kutsuda kokku kõik eesti naised, aga selliseid ruume kahjuks pole,» sõnas Streimann, kel tänavu täitub peatoimetaja ametikohal seitse aastat.

Uuringud näitavad, et Eesti Naise aktiivsema lugejaskonna moodustavad 30–49-aastased spetsialistid ja ametnikud. Viimase küsitluse järgi loeb kõige pikema ajalooga eestikeelset naisteaajakirja 112 000 inimest ja tellijate hulk on üle 15 000. Streimann julgub oletada, et nende ajakiri on olemas peaaegu kõikides Eesti kodudes.

«Kui ma siin tööle asusin, oli mu eesmärk 10 000 tellijat – see eesmärk täitus neli aastat tagasi,» sõnas Streimann.

15 000 piir ületati alles hiljuti ja selle eest kiidab peatoimetaja kogu oma toimetust.

Juubelile on pühendatud ka viimane Eesti Naine, kus pajatavad omaaegsest toimetusetööst ajakirja endised peatoimetajad Silvia Kuulpak (peatoimetaja aastatel 1962–86), Aimi Paalandi (peatoimetaja aastatel 1986–95) ja Ene Paaver (peatoimetaja aastatel 1995–97).

Lisaks leiavad lugejad Eesti Naise vahelt ajakirja kõige esimese numbriga kordustrüki (kaane hinnaga 30 marka). Veel saavad lugejad koos selle kuu numbriga huvitava keskkonnalisena «Parem keskkond, parem elu».

Eesti Naise lugu

- Seoses Eesti Naiste Karskusliidu asutamisega 1923. aastal tekkis mõte asutada naisteajakiri, mille eesmärk oleks arendada karskust ja teha kodukasvatust, õpetada naisi paremini lapsi kasvatama ja maja pidama, täiendada nende teadmisi tervishoius.
- Toimetuse kutsus kokku Naiste Karskusliidu juhataja Helmi Põld, edasine asjaajamine jäi peatoimetaja Helmi Mäelo ülesandeks.
- Esimene number Eesti Naist jõudis lugeja kätte mais 1924 ja oli pühendatud teisele ülemaalsele emadepäevale.
- Alates 1926. aastast hakkas ilmuma lastelisa Väikeste Sõber, 1928. aastast noortelisa Tütarlaps.
- 1940. aastal ilmus selle ajakirja viimane number. Nõukogude võim kutsus ajakirja sama nime all uuesti ellu ja alles 1952. aastal hakkas see kandma nime Nõukogude Naine.
- Uus nimemuutus oli väljaandel 1989. aastal.

Allikas: Eesti Naine

LISA 5 – Institutsioonide usaldusväärsus

Turu-Uuringute AS

<http://www.turu->

[uuringute.ee/index.php?mact=News.cntnt01.detail.0&cntnt01articleid=19&cntnt01dateformat=%25e%2F%25m%2F%25Y&cntnt01lang=et_EE&cntnt01returnid=51](http://www.turu-uuringute.ee/index.php?mact=News.cntnt01.detail.0&cntnt01articleid=19&cntnt01dateformat=%25e%2F%25m%2F%25Y&cntnt01lang=et_EE&cntnt01returnid=51)

04.03.2009

Institutsioonide usaldusväärsus– 2009. aasta Jaanuar

Turu-Uuringute AS viib regulaarselt (igakuiselt, v.a juuli) läbi institutsioonide usaldusväärse uuringut. Valimi suurus jaanuaris oli 1012 vastajat vanuses 15-74, Uurimisaluseid institutsioone oli 24.

Kasutatud küsimus: Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi ja rahvusvahelisi institutsioone? Vastusevariandid : täiesti usaldan/pigem usaldan/pigem ei usalda/üldse ei usalda/raske öelda

Jaanuarikuus oli kõige enam usaldatud institutsiooniks Päästeamet, mida täiesti/pigem usaldas 95% Eesti 15-74-aastastest elanikest. Päästeamet on ka varasematel uuringukuudel paistnud võrreldavate institutsioonide seast silma märgatavalt kõrgema usaldusreitinguga (hinnangu „täiesti usaldan“ või „pigem usaldan“ andnute osakaal).

Usaldusreitingute alusel moodustatud pingereas järgnes Päästeametile piirivalve, mida usaldas 90% elanikest. Jätkuvalt paistsid kõrge usaldusreitinguga silma ka politsei (mida täiesti/pigem usaldab 81%), kaitsevägi (81%) ja Maksu- ja Tolliamet (79%).

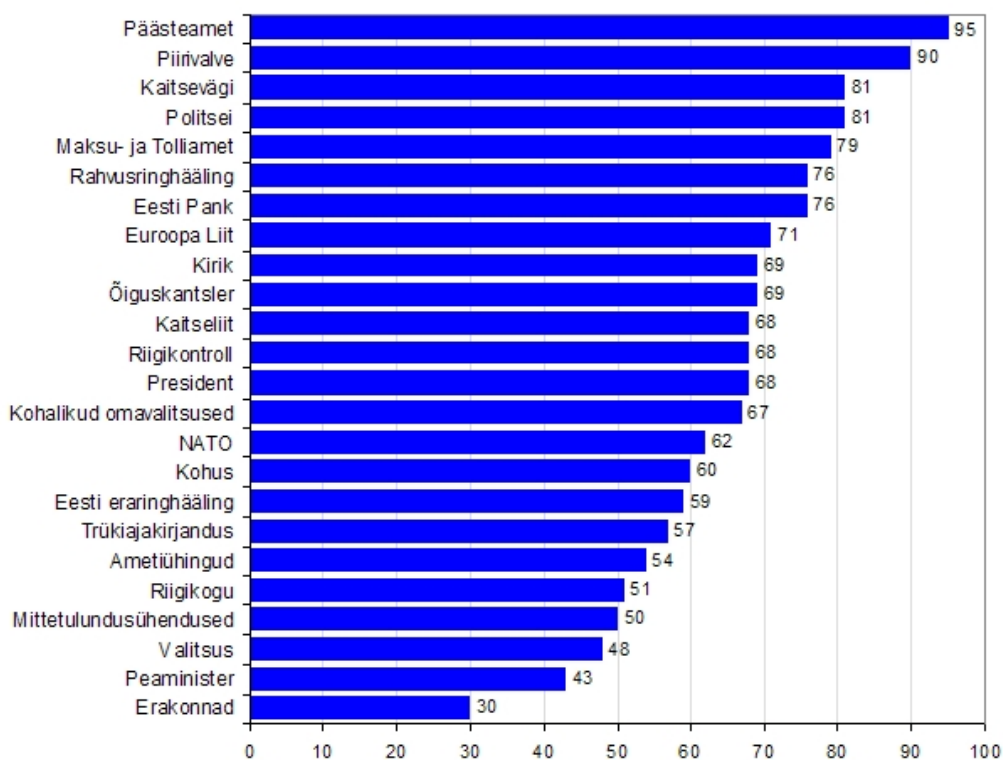
Uurimisalustest institutsioonidest usaldati kõige vähem erakondi, mida täiesti/pigem usaldas 30% elanikkonnast. Usaldusreitingute alusel moodustatud pingereas platseerusid madalatele positsioonidele ka ülejäänud poliitilised institutsioonid – peaministri usaldas jaanuaris 43% elanikest, valitsust 48% ning riigikogu 51% elanikest. Võrreldes novembriga tõusid detsembris nii peaministri, valitsuse kui ka riigikogu usaldusreitingud tavapärasest veidi kõrgemale tasemele, kuid jaanuaris langesid valitsuse ning peaministri usaldusreitingud taas. Valitsuse usaldusreiting langes võrreldes detsembriga 4% võrra, peaministri usaldusreiting 6% võrra. Kuna ka 2007. aasta detsembrikuus kasvas mitmete institutsioonide, sh. poliitiliste institutsioonide usaldusreiting võrreldes novembriga järsult, võib usalduse suurenemine detsembris olla tingitud küsitluse toimumisajast (jõulupühade-eelne), millest lähtuvalt on elanikud lisaks üldisele positiivsele meelestatusele ka poliitiliste institutsioonide tegevuse suhtes vähemkriitilised.

Poliitiliste institutsioonide (valitsus, riigikogu, erakonnad, peaminister) usaldusreitingud tegid 2008. aasta sügisel läbi languse. Jaanuarikuuks on riigikogu ja erakondade usaldusreitingud siiski taas tõusnud 2008. aasta alguse tasemele. Tõenäoliselt on elanike jätkuvalt madal usaldus valitsuse ning peaministri vastu tingitud valitsuse kõhklustest riigieelarve suhtes langetatavate otsuste osas, kuid mõju avaldavad kindlasti ka Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas ilmnenud probleemid pensionide kättetoimetamise ning puuetega inimestele makstavate toetustega ning peaministri otsus sotsiaalministrit

mitte ametist tagandada.

Poliitiliste institutsioonide usaldusreitingute languse taustal on jaanuaris seevastu suurenenud kirikut usaldavate elanike osakaal. Samuti on võrreldes detsembrikuuga 5% võrra suurenenud ametiühingute ning 4% võrra õiguskantsleri usaldusreiting. Ametiühingute usaldusreitingu kasvu võis mõjutada ametiühingute tegevus alampalga külmutamise vastu, õiguskantsleri usaldusreitingu suurenemine aga olla mõjutatud õiguskantsleri avalikest seisukohavõttudest riigikogu palkade külmutamise ning abortide rahastamise teemadel.

Joonis 1 Institutsioonide usaldusreitingud jaanuaris 2009 (hinnangu „täiesti usaldan“ või „pigem usaldan“ andnud vastajate osakaal koguvalemist)

TAUSTAINFO: OMNIBUSSKÜSITLUSE METOODIKA

Omnibussküsitlust viib Turu-Uuringute AS läbi igakuiselt. Omnibussküsitluse sihtrühma moodustavad Eesti elanikud vanuses 15-74, valimi suurus on 1000 vastajat. Sellise valimi suuruse puhul on tulemused üldistatavad kogu vastavaealisele Eesti alalisele elanikkonnale (maksimaalne viga ei ületa 95%-lisel usaldusnivool 3,14%, väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem).

Küsitlusmeetodiks on silmast-silma intervjuud vastajate kodudes. Valimi moodustamisel kasutatakse üldkogumi proportsionaalset mudelit piirkondade ja asulatüüpide (linn/maa) lõikes ning mitmeastmelist tõenäosuslikku juhuvalikut. Esmalt valitakse mudeli alusel valimipunktid - kõigis piirkondades kokku 100. Valimipunktid (täpsusega kuni

lähteadressi tasandini) valitakse asula suurusele (elanike arvule) proportsionaalse tõenäosusega. Lähteadresside baasina kasutatakse Rahvastikuregistri aadressloendit.

Seejärel teostatakse vastaja valik – igas valimipunktis 10 inimest. Vastajate valikul rakendatakse lähteadressi meetodit ja nn „noore mehe reeglit“. See tähendab, et valimisse sattunud aadressil palutakse ankeet täita noorimal kodusoleval meessoost leibkonna liikmel vanuses 15–74. Kui mehi kodus ei viibi, siis viiakse intervjuu läbi noorima kodusoleva naisega. Alates 2008. aasta jaanuarikuust rakendatakse Omnibussküsitlustes ka kvoote: kõigis valimipunktis küsitletakse maksimaalselt kaks 60-74-aastast vastajat.

Selline meetod annab neile vastajate kategooriatele, kes tavaliselt harvemini kodus viibivad (nooremad inimesed, meesterahvad), lisatõenäosuse valimisse sattuda, muutes nii empiirilise valimi vastavamaks elanikkonna tegelikule soolis-vanuselisele koosseisule.

Küsitlusmeetodiks on intervjuueerimine - küsitleja esitab suuliselt ankeedist küsimusi ning täidab vastaja ütluste kohaselt ankeedi.

Vastavalt rahvusvahelistele uuringu läbiviimise standarditele teostame peale intervjuude läbiviimist 10% ankeetide puhul juhuslikult valitud küsitluspunktides küsitlustöö järelkontrolli, kasutades tagasisidekirju. Järelkontrolli abil kontrollitakse intervjuu teostamise fakti, samuti vastaja valiku reegli ja muude küsitlusjuhiste järgimist küsitleja poolt. Reeglite vastu eksinud küsitlejate tööd eemaldatakse valimist ja puudujääv arv ankeete kogutakse täiendava küsitluse teel.

Kontakt:

Vaike Võõbus

Uuringujuht

Turu-Uuringute AS

Tel. 6684 852

LISA 6 – Press Freedom 2009 charts

<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=470>

Ajakirjandusvabadus Kesk- ja Ida-Euroopas/ Endistes NL maades

CENTRAL AND EASTERN EUROPE / FORMER SOVIET UNION

Rank 2009	Country	Rating	Status
1	Estonia	15	Free
2	Czech Republic	18	Free
	Lithuania	18	Free
4	Hungary	21	Free
5	Latvia	23	Free
	Slovakia	23	Free
7	Poland	24	Free
	Slovenia	24	Free
9	Bulgaria	36	Partly Free
10	Montenegro	37	Partly Free

18	Georgia	60	Partly Free
19	Moldova	67	Not Free
20	Armenia	68	Not Free
21	Kyrgyzstan	72	Not Free
22	Azerbaijan	78	Not Free
	Kazakhstan	78	Not Free
	Tajikistan	78	Not Free
25	Russia	80	Not Free
26	Belarus	91	Not Free
27	Uzbekistan	93	Not Free
28	Turkmenistan	96	Not Free

■ ■ ■

Status	Number of Countries	Percentage of Total
Free	8	28%
Partly Free	10	36%
Not Free	10	36%
TOTAL	28	100%

LISA 7 – intervjuu ajakirjanikuga

Eksperiment: MSN-intervjuu Äripäeva ajakirjaniku Hannes Sarvega (8.mai.2009).

Kirjapilt muutmata.

BBR says:

on sul mulle mingit inside informatsiooni memory makingu, framingu, agenda settingu jne kohta?

BBR says:

tähtpäevade kajastamine eesti meedias

BBR says:

kuidas tehakse otsuseid, kas üldse vaadatakse kalendrisse

BBR says:

teen sinuga inteka ?

Hannes says:

tee muidugi

Hannes says:

eks vaadatakse ikka

Hannes says:

aga ses suhtes, et äp pole selles mõttes väga pongestaja, et see on nagu teiste leib sellest kirjutada

Hannes says:

meie mainime ära

BBR says:

pongestaja?

Hannes says:

ma ka ei tea, mis see sõna tähendab

Hannes says:

see on toimetajate teema

Hannes says:

nemad otsustavad, mida kajastada ja vaatavad kalendrisse ka

Hannes says:

no aga siin ei olegi ju mingit skeemi selles osas

Hannes says:

on kindlad tähtpäevad, millest mööda ei saa ja on mingid ajaloolised teemad, millest nende raames kirjutatakse

Hannes says:

ja siis on kindlasti mingid muud seosed

Hannes says:

kui kohtu alla läheb arnold meri, siis tuleb kirjutada põhjalikumalt küüditamisest

Hannes says:

et nagu hiiumaa küüditamisest ja siis ehk ka kajastada kogu operatsiooni priboi

Hannes says:

aga tavareporterit seisukohast, kes infot kogub, seondub see üldiselt ikka tähtpäevadega

Hannes says:

ja üldiselt annab talle käsu kätte toimetaja

Hannes says:

ma eeldan

BBR says:

aga naistepäev

BBR says:

emakeelepäev

Hannes says:

ja osalt on see kindlasti juhuslik - ajaloolise teema kajastus on ju ka see, kui mõni allikas sulle mingi asja ütleb ajaloost

BBR says:

kellegi juubel?

BBR says:

jaa, seda küll

Hannes says:

hehee, kellegi juubel - <http://www.kesknadal.ee/est/uudised?id=12469>

Hannes says:

elmar sepp 50

Hannes says:

minu õnnitlused

Hannes says:

aga üldiselt on loogika selles, et kui ajakirjanik tahab/ei taha teemal kirjutada, siis toimetaja mõtlemine seisneb selles, et tuleb kirjutada seda, mis inimesi huvitaks, mida loetakse

Hannes says:

ja siin mängib kalender olulist rolli, teatud ajahetkel sa lugejana ootad, et sellest hetkest kirjutataks

Hannes says:

nt ekspress (see pole küll veel ajalugu ajalise perspektiivi tõttu) kirjutab pronksiöö aastapäeval pronksiööst

Hannes says:

et siis uudiskünnis minu arvates institutsionaalne, ei sõltu tihtipeale sellest, kas sündmuses on olemas 3k ja 3m

BBR says:

?

Hannes says:

sõltub ajahetkest, ressursist, konkreetsest vajadusest, mis on ajakirjanduse toimimise mehhanismi sisse kirjutatud justkui

BBR says:

kas sa tunned, et sa moonutad ajalugu ?

Hannes says:

ajalugu ongi ju moonutatud

Hannes says:

mingis mõttes allub ajalugu kui meedia moodus täiesti vabalt barthesi müüdistruktuurile

Hannes says:

aja+lugu=jutustus ehk kõne

BBR says:

ja räägi lähemalt

BBR says:

magad öösel rahulikult?

BBR says:

aga kas sa teeksid seda ka õhtulehes töötades?

Hannes says:

ma ei töötaks õl-s

Hannes says:

valiks teise eriala kui muud valikut poleks

LISA 8 - Inimesed märkavad "unustatud" tähtpäevi

[Unustatud tähtpäev: Holokaustipäev](#)

25.01.2008 @ 11:06:39 - Aarne Toomark

Ma pole küll viimasel ajal uudiseid eriti põhjalikult jälginud, aga tundub, et sellel aastal ei huvita holokaustipäev mitte kedagi. Kui eelmisel aastal peedistati isegi koolilapsi, siis sellel aastal on täielik vaikus.

Google vastav [otsing](#) ei anna ühtegi tulemust käesolevast aastast. Delfi esilehelt sõna "holokaust" ei leia ja ka otsing värsked tulemusi ei anna.

Tore, et üks pealesunnitud kampaaniakorras tähistatav pidupäev on oma loomuliku otsa leidnud ja unustusse vajunud.

Tervislikel põhjustel, erinevalt möödunud paarist aastast, ma käesoleval aastal seda tähtpäeva ei tähista.

<http://toomark.pri.ee/aarne/unustatud-tahtpaev-holokaustipaev/>

LISA 9 – märtsikuu tähtpäevad

MÄRTS 2009

- **Riiklikud tähtpäevad** - pühade ja tähtpäevade seaduse ja Eesti lipu seaduse järgi (sisaldab ajaloolisi tähtpäevi, rahvatraditsioonilisi tähtpäevi, religioosseid (luterlus) tähtpäevi, muid rahvuslusega seotud tähtpäevi – emakeelepäev, Eesti lipu päev, rahvusvahelisi tähtpäevi):

14. märts - **emakeelepäev**

- **Ajaloolised tähtpäevad** – võib kattuda riikliku kalendritähtpäevaga; funktsioon: avalikkus mälestab (lein või nt vastupidi, mingi alguse kommemoratsioon)

9. märts - **Tallinna pommitamine**

25. märts - **märtsiküüditamine**

- **Kirikukalendri tähtpäevad** – ülestõusmispühad, jõulud jmt; võivad kattuda riiklike tähtpäevadega (luteri kirikukalender) ning rahvakalendri tähtpäevadega (ülestõusmispühad, jõulud; usupuhastuspüha – Halloween).

- **Rahvakalendri tähtpäevad** (Rahvakalendri tähtpäevad BERTA järgi) – kõik rutiinsed mitteaajaloolised ja mittekiriklikud tähtpäevad lokaalsel (kohalikud laadapäevad jmt), Eesti (eesti traditsiooniline rahvakalender, setu rahvakalender, vene rahvakalender jmt) ja rahvusvahelisel tasandil (naistepäev, halloween jne, n.ö. uuskombestikuga rahvakalender)

1.märts – jevdokiapäev

8.märts – **naistepäev**

9.märts – sorokasveet ehk tsirgupäev

11.märts – korjuspäev

14.märts – **emakeelepäev**

17.märts – alekseipäev, patrikupäev, käardipäev ehk ussiliikumise päev

21.märts – pendipäev

25.märts – maarjapäev ehk paastumaarjapäev

Ene Kõresaare konspekti põhjal

LISA 10 - Kodeerimistabelid

LISA 9- kodeerimistabelid

1. Õhtuleht

Kuupäev	Pealkiri	Lk	1. Ajalugu	2. Aeg ja ajastu	3. Uudiskünnis	4. Ruum:
2.3.09	"Suitsu on?"	7	3	ENSV vs Eesti		8 2
3.3.09	Toompea lossi automängud	8	3	2003		6 2
4.3.09	Aplaus presidendile	8	3	Ajalugu on näidanud		8 1
4.3.09	Hüääni moraal ja šimpansi kombed			3otsi aeg 17. saj, 1991, 2009		8 2
5.3.09	Tundus, nagu põleks kogu linn	2	3	1994		7 1
7.3.09	Pea meeles naist ka argipäeval	6	3	Kaasaeg	3.1 – naistepäev	2
9.3.09	"Ema, kui Moskvasse tuled, too mulle silku!"	4,5	3	1980ndad kuni 2009		5 2,3
10.3.09	Pullitegemine pole tegemine	8	2	1991-1992		8 3, 5, 2
10.3.09	Helgi Erilaid: "Nägin Urmase suurt julgust ja pealehakka	13	2	Urmase Oti noorus (60ndad)		5 2
10.3.09	Lüksuslik Urmase Ott	13	3	Urmase Oti elu (80ndad)		5 2
10.3.09	Kogu tööde Urmase Otist ei saa me kungi teada	12,13	3	Urmase Oti elu (80ndad)		1,5 2
11.3.09	Võrdõiguslikkusest kaugel: naistele keelatud tööd	12	3	1992	8, 3.1 naistepäev	2
11.3.09	21. sajandi näljahäda	12	2	17.saj		1 2
13.3.09	Partei juhtimisel edasi nagu vanasti	8	3	2007		8 2
14.3.09	Peeter Olesk: himu keel on kõige halvem	8,9	3	20. saj keskpaik	3.1 – emakeelepäev,	1 2
14.3.09	Mihkel Mutt: "Anan, et Toompeal istudes oleks ma kas	18,19	1	1820 – 2009		1,5,3 2
17.3.09	Paljukardetud leegionäride päev möödus Riias verevalan	2	3	II maailmasõde	3.1 -Leegionäride päev	4
17.3.09	Vangirauad ootavad	8	3	20. saj algus		8 2
18.3.09	Eesti kangelane on ohver	8	1	Hea Rootsi aeg, EW		2,8 2
21.3.09	Kastistunud Eesti	9	2	80ndad		8 2
21.3.09	Eestlane ütleb: "Võtame!", lätlane aga: "Sissevisel!"	12,13	3	Kaasaeg	3 – juubel	4,2
21.3.09	Contra 35. eluaastaks 5000 luuletust	16,17	3	70ndad, 80ndad, 90ndad	3- 45 sünnipäev	2
24.3.09	Jaan Tätte: tegemata on romaan ja ookeanireis	9	3	70ndad, kaasaeg		3,2,5 2
25.3.09	Talupojatarkus ja kartul	8	2	1949 küüditamine	3.1 küüditamise 60.aastapäev	4
26.3.09	President: olgu töö väljatoomine ohvrite kättemaks	2,3	1	1949 küüditamine	3.1 - küüditamine	1,6
27.3.09	Merid – neli põlve poliitikuid	12		2de dünastia (u. 105a tagasi)		1,3 2
28.3.09	Lennart Meri 80	10,11	2	1992- 2006		3,5 2
28.3.09	Presidendi rätsep: proovis käis Meri kord isegi südaööl	12	3	1994 – 2006		3,5 2
28.3.09	Mida Lennart Meri sõi, et ta nii tark oli?	12,13	3	1992 - 2006		5 2
28.3.09	Helle Meri varjuna presidendi kõrval	14,15	3	1992 - 2006		5 2
28.3.09	Armastus tuli mürinaga	15	3	1968 –2006		5 2
30.3.09	Arnold Meri - kas küüditaja või heauskne Nõukogude Liik	2	1	40ndad, 1961		5 2,4

2. Eesti Päevaleht

Kuupäev	Pealkiri	Lk	1. Ajalugu	2. Aeg ja ajastu	3. Uudiskünnis	4. Ruum:
3.3.09	Geniaalne tulumaks	3	3	II maailmsõda		8 2
3.3.09	Kapitalismi uued rõivad	3	2	1930ndad, 2009		8 4,5
4.3.09	Muidugi saan nende jutust aru	2	3	ENSV		8 1
5.3.09	Kas viimane liivlane on lahkunud ja selle keel välja sumud?	10	1	1921-...		3, 5 4
5.3.09	Efektsete kujunduste looja Tõnu Soo tegi Eesti trükinduses revolutsiooni	12	1	ENSV		5 2
7.3.09	Laine Mägi - 50	9	3	1959-...		3, 5,7 2
11.3.09	Spordikuulsuste pargi esimene mälestusmärk pandi Kristjan Palusaule	8	1	20.saj keskpaik		2 1
12.3.09	Tartust leiti üles tüükike keskaega	7	1	Keskaeg, 18.saj		4 1
13.3.09	Tallinna lennujaam kannab 29.märtsist Lennart Meri nime	7	3	Kaasaeg		2 1
13.3.09	Karl Ristikivi "Kõik, mis kunagi oli"	20	1	1940ndad, 1950ndad		1 2
14.3.09	Kirjanik puuris ei laula	2	3	ENSV	3.1 - emakeelepäev	2 2
14.3.09	Eesti keele heategijad	3	1	Martin Luther	3.1 -emakeelepäev	8 2
16.3.09	Kurjategijad valasid Pätsi hauaplaadi punase värviga üle	1	3	Kaasaeg		2 1
20.3.09	Lood, mida Urmas Ott meile ei rääkinud	13	3	Kaasaeg		1,5 2
20.3.09	Voldemar Õun "Uus evangeelium"	20	1	1940ndad		1 2
21.3.09	Kurb ja rõõmus juubel	3	1	1949	3.1 – küüditamine	4 4
Sport 21.3.09	In memoriam: Heino Sildoja	7	2	1969-2009		5 2
25.3.09	Külmale maale saatmine ei unune	6	1	1949	3.1 – küüditamine	2 2
26.3.09	Kellakeeramine võib energia tarbimist suurendada	20	2	Peamiselt 20.sajand		4 2
27.3.09	Stalinism sünnib Soomes uuesti	10	1	II maailmasõda		4 4
27.3.09	Valev Uibopuu "Keegi ei kuula meid"	20	1	1940ndad		1 2
28.3.09	Ajalooja leppimine . Kas eestlasele talumatu?	3	1	1940ndad	3.1 – küüditamine	2 2
30.3.09	Genotsiidis süüdistatud Arnold Meri suri ööl vastu laupäeva oma kodus	6	2	Kaasaeg		5 2

3. Postimees

Kuupäev	Pealkiri	Lk	1. Ajalug ja ajastu	3. Uudiskünnis	4. Ruum:	
2.3.09	Russismide kütkes	1, 12-13	2	ogude aeg	3,5,8 – 80 juubel Helju Vals	2
2.3.09	Postimees ajast aega	2	1	1909	4- rubriik 100 a tagasi	2
2.3.09	VLÜ sünnipäev: jalad maas, pea pilvedes	15	3d,	tänapäev	3- juubel	2, 5, 6
3.3.09	Postimees ajast aega	2	1	1910	4- rubriik 99 a tagasi	2,4
TPM 3.3.09	Vanemaise ballett 70: "Toores maks aitas vanemuistlast	4 ja 5	1	1985, 2000	3- juubel	1
TPM 3.3.09	Vanemaise ballett läheb edasi avatuse joont pidi	5	3	1939, 1950	3- juubel	1, 4
3.3.09	Tuulik ja Hargla said Tuglase preemia	15	3	1971	3, 5 (123 juubel)	2
3.3.09	Vanemaise ballett astub uude kümnesse	16	2	1939	3- juubel, 1(film)	2
4.3.09	Postimees ajast aega	2	1	astat tagasi	4 – rubriik	3
TPM 4.3.09	Muusikapäevade juubel õhutab loomingulisust	2	3	1979, 1988	3- juubel, 2	1
5.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1925	4 – rubriik, 7	1
6.3.09	Viis aastat NATOs	2	2	2004	3 - Viis aastat NATOs, NATO 60	4,6
6.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1933	4 - rubriik	2
7.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1939	4 – rubriik, 7	1,4
Ak 7.3.09	Meie põhipatt on valelikkus	5	1	1943, 1953	8	2
Ak 7.3.09	Palju õnne naistepäevaks	12	3	ogude aeg	8	2
9.3.09	Vaesed naised. Võitlus võrdsuse eest pole veel lõppenud	2	2	20. saj	8	2,4,5
9.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1915	4 – rubriik	3
10.3.09	Punaterror: Tallinna lauspommitamisest möödus 65 aastat	1	2	1944	3 (65 aastapäev)	1
10.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1911	4 – rubriik	2,4
TPM 10.3.09	Mälestused kisivad üha laulupeole tagasi	5	2	1940ndad	1,7	2
10.3.09	Tiibet karjub. Kaua veel?	13	2d,	tänapäev	8, 3.1-ülelõõsu tähtpäev	6,2
10.3.09	Urmas ott sai tugevate kaante vahele	23	2lad ja	edasi	1,5	2,3
11.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1929	4 – rubriik	4
11.3.09	Poks võimuga sünnitas filmiklassika	16	3	1941	5(veeb 75), 1	2
12.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1898	4 – rubriik	2
TPM 12.3.09	Teatrimajas avanes keskaja küttesüsteem	8	1	13.-16.saj	4	1
12.3.09	"Pealtnägija" meeskond tähistas 350. saate valmimist	23	3	1999	3- juubel	2
13.3.09	Meri mälestusesemend on näitusel	7	2	residendina	3,5,7- Lennart Meri 80	2,4
13.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1930	4 – rubriik	2
14.3.09	Enne keelt on tekst	2	3	use ajalugu	3-K.J.Psünnipäev. 3.1 emakeelepäev	2
14.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1927	4 – rubriik	4
14.3.09	President Meri kaatrist saab väljaõppealus	6	3	1995	5,7	2
16.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1943	4 – rubriik	4
16.3.09	Vandaalid sodisid Pätsi hauatähi	3	3	1956, 1992		2
16.3.09	Lennart Meri mälestuseks süüdati tema haul küünlad	6	3	2006 suri Meri		3,5
17.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1933	4 – rubriik	
18.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1939	4 – rubriik, 7	
18.3.09	Aeg vajutada taas "lähetusnuppu"	12	3	90ndad, 2004-...	3- NATO 60	
19.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1911	4 – rubriik	
20.3.09	See kevad tuleb teisiti	2	3	1919		8
20.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1927	4 – rubriik	
21.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1937	4 – rubriik	
Arter 21.3.09	Merle Karusoo: Narri põldu üks kord...	2 kuni 4	2	ENSV		5,1
Ak 21.3.09	Haridus kui ideoloogiline propaganda	4	2	70 aastat tagasi		5,8
23.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1917	4 – rubriik	
23.3.09	Mälestustest triiki Koguvast saab hunnik vanametalli	3	1	1979, 90ndate keskpaik		4
23.3.09	Laeva tükeldamiseks kulub kaks kuud	6	2	80ndate keskpaik, ENSV	4, 5- Lennart Meri	
24.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1900	4 – rubriik	
24.3.09	Teekond Siberisse: küüditamine kui logistikaoperatsioon	6 kuni 7	1	1949	3.1 -küüditamise aastapäev	
24.3.09	Eesti ajalooramat sai Soomes meediasündmuseks	7	2	1949, 1989		1,3,1
24.3.09	Kes olid kaasajajad	7	3	1919-1953	7- konverents	
TPM 24.3.09	Küüditamisest võis päästa inimlikkus ja juhus	4 kuni 5	1	1949	3.1 -küüditamise aastapäev	
TPM 24.3.09	Punavõim tegi lapsegi kulakuks	5	1	1949	3.1 -küüditamise aastapäev	
25.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1925	4 – rubriik	
25.3.09	Siberisse saatis inimesi tuim süsteem	4	1	1940ndate II pool	3.1 -küüditamise aastapäev	
25.3.09	Kõitev küüditamisfilm valmis ülemuste vastuseisu kiust	23	1	1980ndate lõpp		1,3,1
TPM 25.3.09	Jääda inimeseks	2	2	1949	8, 3.1 -küüditamise aastapäev	
26.3.09	Aastapäev. Eesti mälestas küüditatuid	1	3	1949	3.1 -küüditamise aastapäev	
26.3.09	Postimees ajast aega	2	2	1946	4 – rubriik	
26.3.09	Eesti mälestas 60 aasta taguse märtsiküüditamise ohu	5	3	1949	3.1 -küüditamise aastapäev	
TPM 26.3.09	Ühest unustatud kivist	2	1	1940ndad	2,3,1,8	
TPM 26.3.09	Tuhandete valusate mälestuste päev	3	1	1940ndad, 1950	3.1 -küüditamise aastapäev	
27.3.09	Postimees ajast aega	2	3	1943	4 – rubriik, 3,5	
27.3.09	Lõpmatu Meri	2	3	1997	3,5,7- Lennart Meri 80	
27.3.09	Väärtustest ja õlatundest	11	3	1918-1940, 1944		1,3,8
27.3.09	Tal on üks viga, mis läheb üle. Noorus!	12	2	1959, 1970, 1977		1,3,5
27.3.09	Ammune impulss süitas laastu Lennart Merist	23	3	1985, 1988		1,3,5

28.3.09 Postimees ajast aega	2	3	1939	4 – rubriik	2
28.3.09 Lennarti kaart	2	3	1988/1987	5,8	2
Ak 28.3.09 Lennart Meri kui Pytheas	2,3	2pp,	60ndad	5	2,3,4,6
Ak 28.3.09 Teel inimesest ja poliitikust müüdiiks	3	2	1994	1,5,3	2
Ak 28.3.09 Lennart - siis veel ainult kirjanik	4	1	1986, 1987	5	1
Ak 28.3.09 Mõnede komeetide hingeelust	4	2	stagnaaeg	5	2
Ak 28.3.09 ... Sest mõte ühisest teekonnast ei kao	5,6	1	1959, 1966	5	2,4,6
Ak 28.3.09 Inimene, kes tahtis teada saada	6,7	3	192-93, 2001	3, 5	2,4
Ak 28.3.09 Hõbevalge radadel	10	1	8.-14.saj	1,3	6
Ak 28.3.09 Meride 105 aastat poliitikas	11	1	1904, 1945	1, 3	2
Arter 28.3.09 Linnar Priimägi: aastaid lahutatakse lõpust!	2,3,4	3.	saj, 20.saj	3- 55 juubel ,5	2,4
Arter 28.3.09 Elonna Spridiidi meeleolukas sünnipäev	24	2	1ad-80ndad	3- 75 juubel ,5	2
30.3.09 Postimees ajast aega	2	3	1889	4 – rubriik	1
30.3.09 Reedel lahkunud Arnold Meri jäi elu lõpuni iseendaks	4	2	3, 1970, NL	5	2,3
31.3.09 Postimees ajast aega	2	3	1940	4 – rubriik	2
31.3.09 Kommunismiaja kuritegude tee Euroopa Inimõiguste ko	12	1	1954, 1991	3,5,8- Friedrich Martens	2,4